

DRZEWO POLSKIE

DWUTYGODNIK POLSIE, CONY, SPRAWOAM, PRZEAMYSŁ
I HANDLV DRZEWNego ORAZ LEŚNICTWA

REDAKCJA i ADMINISTRACJA w WARSZAWIE ul. PIĘKNA Nr. 13 m. 3, TELEFON 112-96.

PRENUMERATA KWARTALNA łącznie z dodatkami w kraju zł. 15, zagranicą § 2.50	KONTO CZEKOWE P. K. O. Warszawa Nr. 16.350	DROBNE OGŁOSZENIA: W dziale kupno i sprzedaż wielk. $\frac{1}{16}$ strony zł. 15.—Tar- ryfa ogłoszeniowa na żądanie
--	--	--

Przedruk bez podania źródła wzbroniony.

Rok II.

Warszawa, dn. 10 marca 1928 r.

Nr. 5.

Pałace zagadnienie

Sprawa odpowiadającego specjalnej strukturze przemysłu drzewnego finansowania tej gałęzi wytwórczości krajowej, zaprzęta już od dłuższego czasu umysły fachowych przedstawicieli kół drzewnych i bankowych. W ostatnim czasie w związku z ekspansją niemiecką, dążącą do bezwzględnej podporządkowania naszego rynku drzewnego interesom niemieckiego przemysłu, obawy żywione pod tym względem już od dłuższego czasu przez przedstawicieli polskiego przemysłu drzewnego, znalazły wzmożone echo w kołach rządowych. Niemało przyczyniła się do tego pomyślnego objawu wymowa cyfr, zawartych w miesięcznych sprawozdaniach G.U.S. o naszym eksporcie, wykazujących, że jakościowy przedewszystkiem bilans wywozu drzewnego z Polski coraz jaskrawiej się pogarsza. Dane za miesiąc styczeń b.r. w zestawieniu z danymi za tenże okres r. u. odzwierciedlają następujące przesunięcia: (pierwsza cyfra dotyczy r. 1928 druga r. 1927 w tysiącach ton) materiały i wyroby drzewne ogółem 454.417—474.132, papierówka 135.673 — 115.568, kopalniaki i okrągłaki 61.158 — 92.008, kłody, kłocce, dłużyce 94.767 — 67.525, bale, deski, łąty 127.618—155.863, podkłady kolejowe 8.667 — 15.396, wyroby bednarskie 2.995 — 4.197.

Uszczerbku doznał więc wywóz ogólny o prawie 5%, kopalniaków około 30%, materiałów półobrobionych około 20%, podkładów kolejowych około 40%, wyrobów bednarskich około 35%, wzmożł się natomiast wywóz papierówki o około 20% i surowca tartaczanego o około 40%. Ta pobiczna analiza wystarczy jako dowód, że zaborcza polityka drzewna Niemiec, zdobywszy sobie do-

stęp do Polski przez Układ tymczasowy o obrocie drzewnym, zyskuje tutaj coraz bardziej na terenie i znalazłszy mimowolnego sprzymierzeńca w polityce surowcowej Ministerstwa Rolnictwa przekreśla możliwość intensywniejszego eksportu mat. tartych do Anglii, Francji, Belgii i t.d., zmuszając nasz przemysł drzewny do orientacji wyłącznie w narzuconym mu kierunku niemieckim. Fakt ten dość wyraźnie się już zarysowujący, musi spowodować w swej konsekwencji dalsze jakościowe pogorszenie się bilansu wywozu drewna, co w zestawieniu z zainicjowaną już a nieuchronną redukcją wyrębów, da w rezultacie poważne obniżenie się wpływów z eksportu drewna i zwiększy pasywność naszego bilansu handlowego. Jedynym doraźnym środkiem, mogącym przeciwdziałać zupełnemu opanowaniu naszego rynku drzewnego przez obce interesy — może być, zanim nie dojrzeje u nas własna myśl polityczna w dziedzinie gospodarstwa drzewnego, tylko i jedynie wzmożenie zdolności konkurencyjnej przemysłu drzewnego oraz udostępnienie mu szerszych i łatwiej dostępnych kredytów. Punkt ciężkości tej doniosłej sprawy leży z natury rzeczy w Banku Gospodarstwa Krajowego, z tego też powodu Redakcja nasza postarała się o uzyskanie informacji co do poglądów kierowniczych czynników B.G.K. na kwestję kredytowania drzewnictwa, Informacjami temi, z całą uprzejmością nam udzielonemi, dzielimy się z naszymi Czytelnikami:

Jeszcze w październiku i listopadzie ub. r. B. G. K. w zrozumieniu ciężkiego położenia przemysłu drzewnego, przeznaczył na doraźne je-

go potrzeby sumę 15 milionów złotych. Dzięki jednak ograniczeniom, wynikającym ze statutu B. G. K., kredyty w tej wysokości nie mogły być uruchomione i na odbytej w tej sprawie konferencji centralnych władz banku z kierownikami oddziałów prowincjonalnych stwierdzono, że będzie to możliwe dopiero po zorganizowaniu się przemysłu drzewnego w terytorjalne lub inne zrzeszenia (spółdzielnie, spółki, syndykaty) o osobowości prawnej, któreby posiadały wszelkie dane do reprezentowania wspólnego interesu firm zrzeszonych i dawały B. G. K. odpowiednią rękojmię co do zabezpieczenia i właściwego zużycia sum kredytowanych.

Niestety inicjatywa B. G. K. w tym kierunku jak dotąd nie została należycie wykorzystana przez zainteresowane sfery i poza dawniej już istniejącym Związkiem Eksporterów Drzewnych w Warszawie powstał w ostatnich czasach tylko jeden podobny syndykat w Województwie Stanisławowskim. Nie chcąc jednak porzucić myśli dopomożenia przemysłowi drzewnemu do zwalczania następstw braku środków obrotowych, B. G. K. w świadomości, że przemysł drzewny wyjątkowo tylko może korzystać z większych kredytów, udzielanych pod zabezpieczenia hipoteczne, kredytów redyskontowych i pod zastaw towaru w jego obecnej formie, co razem wzięte uniemożliwia kredytowanie przemysłu drzewnego w szerszym zakresie — zainteresował się specjalnie sprawą zastawu rejestrowego na towarze. Jak wiadomo pro-

jekt Ustawy o zastawie rejestrowym, który mógłby znaleźć ogólne zastosowanie — został wskutek poważnych obiekcyj, natury zarówno prawnej jak i rzeczowej, zdyskwalifikowany przez Radę Finansową w dn. 4 stycznia b. r. Wyłoniła się wobec tego potrzeba znalezienia innego wyjścia z ciężkiej sytuacji w jakiej znajduje się przemysł drzewny i B. G. K. podjął pracę około skonstruowania projektu Ustawy o zastawie rejestrowym specjalnie dla potrzeb drzewnictwa. W tej chwili są prowadzone narady na ten temat z przedstawicielami przemysłu drzewnego, poczem odpowiednio zmodyfikowany projekt wejdzie pod obrady Komitetu Drzewnego. Instytucja ta powołana do życia uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, a składająca się z przedstawicieli B. G. K., zainteresowanych Ministerstw i fachowych kół drzewnych, będzie miała za zadanie opinjowanie i wskazywanie środków, wiodących do racjonalnego finansowania przemysłu drzewnego. Oczywiście droga, jaką będzie projekt ten musiał odbyć, zanim nie nabierze mocy prawnej, jest uciążliwa i długa, wobec czego celem przyspieszenia możliwości przyjscia przemysłowi drzewnemu z pomocą kredytową B. G. K. opracowuje równocześnie nowe instrukcje, które umożliwiłyby w ramach statutu szersze zastosowanie wobec drzewnictwa prawa udzielenia kredytów pod zastaw towarów. Być może, że już w najbliższym czasie uda się w ten sposób zbliżyć do zamierzonego celu.

Konferencja gospodarcza

W dniach 22 i 23 lutego odbyła się w Min. P. i H. zapowiadana przez nas konferencja gospodarcza, w której pod przewodnictwem Ministra P. i H. p. Kwiatkowskiego, wzięli udział przedstawiciele wszystkich niemal gałęzi przemysłu i handlu.

W obradach, które zagał p. minister Kwiatkowski zabierali głos pp.: Dworzańczyk, Sągajło, Kszycki, Bartoszewicz, Sachs, Jeziorański, Pawłowski, Niemczewski, Trepka, Kirchmayer, Minowski, Chabielski, Kannengiesser, Karpiński, Szefer, Sydlowski, Markiewicz, Samulski, Barciński, Niemczewski, Battaglia, Wiślicki, Tenner, Okolski, Iwasiewicz, Dąbrowski, Waschko, Pfeiffer, Porowski, Wartalski, Wierzbicki i Olszewski.

Wyjaśnień ze strony Min. Skarbu udzielili pp. Fabierkiewicz i Michalski, ze strony Banku Gospodarstwa Krajowego p. dyr. Merunowicz.

Dzięki przygotowaniu konferencji przez uprzednie rozesłanie do poszczególnych organizacji gospodarczych odpowiedniego kwestionariusza, referaty wygłoszone na zebraniach mogły być gruntownie opracowane i przyczyniły się do wszechstronnego oświetlenia zagadnień związanych z intensyfikacją naszej wytwórczości przemysłowej. Ze wszystkich referatów, różnorodnych ze względu na odrębną strukturę każdego z przemysłów, których dotyczyły, przebijała pewna wspólna nuta, wywodząca się z niedomagań naszej polityki gospodarczej. Ogólne zastrzeżenie wywołuje podrażający koszty produkcji i hamujący wzrost konsumpcji podatek obrotowy, dalej powołanie

do życia specjalnych skarbowych biur informacyjnych, mających przez wnikanie w życie osobiste płatników tworzyć nowe podstawy dla wymiaru podatku dochodowego, projekt podwyższenia taryf kolejowych i inne.

Wszystkie referaty wskazywały też zgodnie na konieczność modernizacji i racjonalizacji naszej produkcji szczególnie w obliczu traktatu handlowego z Niemcami, które usprawniwszy niesłychanie w ostatnich czasach produkcję swoich przemysłów, a zmuszone do amortyzacji zaciągniętych na ten cel pożyczek, będą musiały i umiały dla rozszerzenia zbytu swoich towarów zgnieść przemysły konkurencyjne krajów, nie umiejących wykorzystać dla obrony swej wytwórczości wszystkich zdobyczy techniki.

Oczywiście informacyjny charakter konferencji tej nie pozwolił na szukanie i znalezienie środków zaradczych na ogólne i indywidualne bóle łączki przemysłów — materiał jednak, uzyskany w ten sposób, będzie niewątpliwie wykorzystany jako podstawa przy opracowywaniu szczegółowych wniosków, zmierzających do sanacji stosunków w naszym życiu przemysłowym.

Ma się tem zając, według zapowiedzi p. Ministra Kwiatkowskiego, specjalna komisja, złożona z czołowych przedstawicieli poszczególnych gałęzi przemysłowych, która oby jaknajprędzej została powołana do życia, podjęła swe prace i doprowadziła je do pozytywnego rezultatu.

Z ramienia Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce wzięli udział w omawianej konferencji pp. prezes A. Dąbrowski i dyrektor W. Czerwiński. Przygotowany przez Radę w myśl kwestjonariusza Min. P. i H. referat o stosunkach w przemyśle drzewnym, precyzujący dezyderaty tego przemysłu w stosunku do państwowej polityki gospodarczej, został wygłoszony przez p. A. Dąbrowskiego i zyskał ogólne uznanie.

Wstrzymując się narazie od zbyt optymistycznych przewidywań co do konkretnych rezultatów wspomnianej konferencji w odniesieniu do przemysłu drzewnego, należy stwierdzić, że była ona conajmniej dalszym krokiem po drodze do spopularyzowania idei przemysłu drzewnego wśród sfer rządowych przedewszystkiem, które doniosłości tego przemysłu dla życia gospodarczego Pol-

ski tak mało dotychczas poświęcały uwagi. Przy tej okazji w rozmowach z przedstawicielami Min. P. i H. zostało też wyjaśnione, że Rada Państwowego Instytutu Eksportowego nie jest jeszcze skompletowana a ma to dopiero nastąpić w b. m., przyczem przedstawiciel drzewnictwa, jako jednej z gałęzi gospodarczych, odgrywających największą rolę w międzynarodowej wymianie, będzie do Rady P. i H. powołany. Fakt ten notujemy z tem większem zadowoleniem, że w ostatnim numerze naszego pisma daliśmy wyraz zdziwieniu z racji pominięcia drzewnictwa przy tworzeniu Rady Państwowego Instytutu Eksportowego, który, jak można wnioskować z żywego zainteresowania, okazywanego stale dla spraw drzewnictwa, docenia jego znaczenie dla eksportu Polski.

Dr. LEON PĄCZEWSKI

WARSZAWA

Przed rokowaniami polsko-litewskimi

KŁAJPEDA I POLSKA

1. Tło polityczne sprawy kłajpedzkiej.

Losy Kłajpedy stały się w Polsce przedmiotem żywego zainteresowania oraz zwróciły na siebie baczną uwagę ogółu polskiego od chwili, kiedy sprawa kłajpedzka wypłynęła na porządek dzienny pokojowych obrad wersalskich. Jak wiadomo w Traktacie Wersalskim sprawa ta nie została definitywnie rozstrzygnięta. Postanowiono jedynie (art. 99), iż Kłajpeda ma być odłączona od Niemiec i Niemcy uznają wszelkie decyzje, jakie zostaną powzięte odnośnie do tego terytorjum. Po ratyfikacji Traktatu Wersalskiego do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia o losach Kłajpedy Rada Najwyższa delegowała generała francuskiego, który przybywszy do Kłajpedy na początku roku 1920, zorganizował tam tymczasowy zarząd, (Dyrektorjat Krajowy, t. zw. Landes-Directorium, dzielący się na szereg sekcji, odpowiadających resortom ministerjalnym oraz Rada Stanu, będąca organem doradczym i złożona z 20 członków). Na czele całej organizacji stał generał francuski w charakterze gubernatora francuskiego, mając do pomocy szefa zarządu cywilnego oraz trzech powiatowych oficerów-inspektorów. Władza przez ten Zarząd była sprawowana w imieniu Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych pod kontrolą Rady Najwyższej.

Tymczasem w końcu roku 1922 została przez Sprzymierzonych uznana de jure Republika Litewska i wkrótce potem wystąpiła ona z roszczeniami do terytorjum Kłajpedy, uzasadniając je m. in. opinią Sprzymierzonych, wyrażoną w odpowiedzi z dn. 6 czerwca 1919 r., wystosowanej do Niemiec w sprawie Kłajpedy, w której powiedziane jest, iż „Kłajpeda stanowi jedyne naturalne wyjście na morze dla Litwy“. Litwini wysunęli również ar-

gumenty etnograficzne, pozbawione jednakże rzeczowego uzasadnienia.

Łatwo zrozumiałe względy polityczne (w pierwszym rzędzie wyemancypowanie Niemna i tego jednego z ważniejszych portów bałtyckich jakim jest Kłajpeda, z pod wpływów niemieckich) nakażywały Polsce pilne śledzenie rozwoju wypadków, związanych ze sprawą kłajpedzką i w miarę możliwości oddziaływanie na posunięcia polityczne Mocarstw Sprzymierzonych. Rząd Polski, zdając sobie sprawę z ogromnej doniosłości sprawy kłajpedzkiej, delegował do Kłajpedy swego przedstawiciela, dra M. Szarotę, który w dn. 6 kwietnia 1922 r. podpisał z Kłajpedą konwencję handlową, ratyfikowaną dn. 26 września 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 86 z r. 1922).

Wychodząc z założenia, iż dążenie kłajpedzian do osiągnięcia jak największej samodzielności jest całkowicie słuszne i uzasadnione, ze strony polskiej domagano się utworzenia z Kłajpedy wolnego miasta, które pozostawałoby pod opieką państw sprzymierzonych, reprezentowanych, podobnie, jak w Gdańsku, przez Wysokiego Komisarza. W Radzie Portu brałoby udział zarówno przedstawiciele Kłajpedy jak i Polski oraz Litwy. Projekt utworzenia z Kłajpedy Wolnego Miasta spotkał się wśród kłajpedzian z najbardziej życzliwym przyjęciem i niewątpliwie byłby przez nich gorąco popierany. Tymczasem niemal w przeddzień definitywnego rozstrzygnięcia losów Kłajpedy przez Radę Ambasadorów Litwa, korzystając z zaabsorbowania uwagi Mocarstw sprawą okupacji Zagłębia Ruhry, w dn. 10 stycznia 1923 r., przy pomocy wojska w przebraniu cywilnym dokonała zamachu na Kłajpedę i przemocą zajęła ją. W miesiąc później, mianowicie 16 lutego 1923 r., Rada Ambasadorów powzięła decyzję, przekazującą władzę zwierzchnią nad Kłaj-

pedą Republice Litewskiej, lecz obwarowała ją całym szeregiem warunków. m. in. żądając zapewnienia Polsce wolnego tranzytu i ułatwień w korzystaniu z portu. Pierwszym czynem po przyjęciu władzy w Kłajpedzie przez czynniki litewskie było wydalenie z niej przedstawiciela polskiego, co zostało umotywowane tem, iż Polska znajduje się w stanie wojny z Litwą, a Kłajpeda stanowi integralną część tej ostatniej. Jednocześnie zawarta między Polską a Kłajpedą Konwencja Handlowa przestała strony obowiązywać.

Wobec tego, iż nie mogło dojść do porozumienia między Mocarstwami Sprzymierzonymi a Litwą co do dalszych losów Kłajpedy, sprawa tej ostatniej została przekazana Radzie Ligi Narodów, która zajęła się nią na trzech posiedzeniach w grudniu 1923 r. Postanowiono wyłonić komisję, której zadaniem byłoby opracowanie projektu konwencji w sprawie tranzytu i administracji portu wraz ze statutem autonomji Kłajpedy. Komisja ta, której przewodnictwem zostało powierzone Normanowi Davisowi (Ameryka) rozpoczęła swe prace w styczniu 1924 r. i w kilka miesięcy później przedłożyła odnośny projekt konwencji sekretarjатовi generalnemu Ligi Narodów. Na marcowej sesji Rady Ligi projekt ten został zaaprobowany, pomimo protestu delegata Polski, p. Skirmuta, który na tejże sesji Ligi Narodów stwierdził, iż treść projektu pozostaje w sprzeczności z najżywoźniejszymi interesami Polski, Rada Ambasadorów w dn. 8 maja 1924 r. z nieznacznymi poprawkami redakcyjnymi przyjęła proponowany przez Ligę Narodów projekt rozwiązania sprawy kłajpedzkiej. W ten sposób losy Kłajpedy zostały definitywnie rozstrzygnięte.

2. Konwencja kłajpedzka.

Konwencja kłajpedzka, która przewiduje, iż terytorjum Kłajpedy ma stanowić jednostkę autonomiczną (tekst odnośnego jej statutu stanowi załącznik I do Konwencji) zawiera cały szereg postanowień, pośrednio dotyczących Polski i dlatego wymagających choć pobieżnego ich przypomnienia. Postanowienia te głównie zawarte są w art. 3 i 5 oraz w załącznikach II, III i VI. Dotyczą one zobowiązań Litwy co do administracji portu oraz tranzytu. Zgodnie z zawartymi postanowieniami w załączniku II Litwa zobowiązuje się wyrazić swą zgodę na umiędzynarodowienie Niemna na całym swym terytorjum, co zresztą wynika z art. 351,—345 Traktatu Wersalskiego oraz uznać międzynarodowe znaczenie Kłajpedy i w związku z tem odpowiednio ustosunkować się do tego portu. Art. 5 jest dla Polski w wysokim stopniu krzywdzący i godzi w jej najżywoźniejsze interesy, gdyż nie przewiduje udziału przedstawiciela rządu polskiego w zarządzie portu.

Sprawa tranzytu została uregulowana w ten sposób, iż rząd litewski zobowiązał się zapewnić wszelkim towarom zarówno wywożonym z Kłajpedy, jak i do niej dowożonym wolny tranzyt

morzem, rzekami i kolejami zgodnie z zasadami o wolności tranzytu, ustalonymi przez Konferencję w Barcelonie, z zastosowaniem jednak paragrafu 13 Konwencji barcelońskiej, który przewiduje precedens co do przerwania tranzytu np. w razie wojny. To samo dotyczy komunikacji pocztowej i telefonicznej. Jednakże Litwa, uznając międzynarodowy charakter Niemna, oraz doniosłość dla życia gospodarczego Europy handlu drzewem, który odbywa się przy pomocy spławu na Niemnie i uznając znaczne korzyści, wynikające z eksploatacji lasów, położonych w dorzeczu Niemna, zobowiązuje się natychmiast zezwolić na wolną żeglugę i spław drzewa na Niemnie, nie stosując w tym wypadku art. 7 i 8 Konwencji Barcelońskiej o tranzyście oraz art. 13 uchwał barcelońskich o portach o znaczeniu międzynarodowym. Ustępy te mogłyby bowiem być interpretowane jako mające rzekomo związek z obecnym stanem stosunków polsko-litewskich, nieustannie określanym przez Litwę jako stan wojny z Polską. Jednocześnie Litwa zobowiązuje się do dn. 1 maja 1925 r. zbadać możność zniesienia wszelkich ceł i opłat wywozowych oraz ograniczeń, dotyczących przywozu i wywozu drzewa oraz wyrobów, w których drzewo, jako materiał główny, stanowi co najmniej 75% wartości. W wypadku, gdyby w tym terminie cła te nie zostały cofnięte, lub gdyby

uchwalono je podwyższyć Rząd litewski dla uniknięcia przy prowadzeniu handlu drzewem lub wykonywaniu tranzytu jakichkolwiek ciężarów finansowych, opóźnień lub innych niewygód, mogących wyniknąć dla obcych kupców z powodu obowiązujących na Litwie ustaw i rozporządzeń, dotyczących handlu drzewem, zobowiązuje się utworzyć w porcie kłajpedzkim strefę neutralną, przeznaczoną na magazynowanie drzewa oraz manipulacje, związane z handlem drzewem. W wypadku, gdyby miały być stosowane ograniczenia przy imporcie drzewa na Litwę, winna być utworzona sieć składów tranzytowych, która zapewniłaby handlowi tranzytowemu udogodnienia nie mniejsze, niż to miało miejsce za czasów niemieckich,

— Jak wiadomo, celem wprowadzenia w życie konwencji kłajpedzkiej i specjalnie jej postanowień, dotyczących tranzytu, w r. 1925 w Kopenhadze i Lugano miały miejsce rokowania między Polską i Litwą, które jednakże nie doprowadziły do żadnego rezultatu. Ogłoszone w dn. 27.I.1926 r. jednostronne przepisy o spławie drzewa na Niemnie, stawiające Polskę jako Państwo, nie utrzymujące z Litwą normalnych stosunków dyplomatycznych i w porównaniu z innymi państwami upośledzone, nie mogły doprowadzić do podjęcia spławu drzewa na Niemnie i do nawiązania stosunków handlowych z Kłajpedą. Od czasu więc, kiedy władza zwierzchnia nad Kłajpedą przeszła w ręce Litwy, stosunki gospodarcze, jakie dawniej istniały między Polską a Kłajpedą, niemal zupełnie uległy likwidacji.

(d. c. n.)

PROSIMY CZYTELNIKÓW O WPLACENIE PRENUMERATY ZA PIERWSZY
KWARTAŁ B. R. PRZEKAZEM NA
P. K. O. WARSZAWA, Nr. 16.350.

Skutki konjunktury w Niemczech w r. 1927 na rynkach środkowo-europejskich

Potężne zeszłoroczne wzmocnienie się konjunktury w Niemczech wywarło korzystny wpływ na całą gospodarkę drzewną środkowo-europejską, dzięki czemu możnaby dziesiąty rok okresu wojennego nazwać pierwszym rokiem pokoju w drzewnictwie. Masowy import niemiecki, obejmujący wszystkie sortymenty spowodował siłą rzeczy wyżkę cen na całej linii, która pozwoliła na zgarnięcie ładnych zysków.

Jeżeli nawet zyski te niezupełnie równomiernie rozłożyły się na wszystkie kraje produkujące, to jednak wszyscy przynajmniej z ilościowych rezultatów, osiągniętych w zeszłorocznej kampanji, mogą być w pełni zadowoleni.

Niemiecki przywóz drewna okrągłego iglastego wzmógł się w 1927 r. o 1.350.320 ton do 2.928.587 ton a temsamem do 185% ilości, importowanych w roku poprzednim. Zwyżka ta musi być uważana za bardzo poważną jeżeli się przyjmie za podstawę porównawcze rezultaty ostatnich lat. Przywieziono do Niemiec surowca iglastego w tonach:

r. 1923: 1.543.771; r. 1924: 1.411.770; r. 1925: 1.854.567; r. 1926: 1.578.267; r. 1927: 2.928.587. Największy udział w tej zwyżce przyjęła Polska ale i inne środkowo-europejskie kraje produkujące znalazły poważne uwzględnienie. Rezultaty dla poszczególnych krajów w 1927 r. pod tym względem przedstawiają się następująco (w nawiasie cyfry za r. 1926): Polska i Gdańsk: 1.364.529 (682.200); Czechosłowacja 1.879.827 (493.000); Austria 273.069 (103.400). Największe ilości zostały przywiezione w 3 kwartale, podczas gdy w ostatnim nastąpiło ilościowe zmniejszenie się importu po części na skutek naturalnego wpływu pory roku, po części zaś na skutek wysokich cen. Niezależnie od tego ogólnego objawu eksport austriacki właśnie w 4 kwartale wzmógł się i osiągnął swój poziom kulminacyjny w grudniu r. z. miesięczną cyfrą 35.692 ton. Jeżeli więc cyfry przywozu drewna okrągłego do Niemiec w związku z tegoroczną konjunkturą zwracają uwagę swoją wysokością to wzmocnienie się przywozu drewna tartego, zdumiewa wprost jeżeli się zważy poprzednie jego rozmiary. W ostatnich pięciu latach przywieziono do Niemiec następujące jego ilości w tonach:

1923 r. 616.868; 1924 r. 618.560; 1925 r. 1.375.184; 1926 r. 902.117; 1927 r. 2.034.372. Pomimo ciągłych usilnych starań Niemiec w kierunku forsowania importu drewna okrągłego osiągnął w roku 1927 przywóz materiałów tartych ok. 225% cyfry poprzedniego roku, podczas kiedy drewno okrągłe doszło tylko do 185%. Stosunek ten daje do myślenia i ilustruje ponadto dosadnie rozmiar zapotrzebowania niemieckiego na drewno w 1927 r. Środkowo-europejski eksport drewna zdołał wobec tego podnieść się w stosunku do

poprzedniego roku z 418.000 ton na 1.170.897 ton, a więc o 752.897 ton. Cyfra ta mówi sama za siebie i zwyżka niemieckiego importu w tym dziale, wynosząca okrągło 1½ miliona metrów kubicznych materiałów tartych, wywarła dodatni wpływ na tendencję we wszystkich krajach, produkujących drewno na eksport.

Zyskały na tem najbardziej Czechosłowacja, Austria i Rumunja, podczas gdy Polska, nie mogąca z powodu wojny celnej wykorzystać swych szans, podwyższyła swój eksport materiałów tartych do Niemiec tylko w ramach przyznaných jej kontygentów osiągając przez to zwyżkę, wynoszącą jednak około 125.000 ton. Dostawy do Niemiec w tym zakresie kształtowały się z poszczególnych krajów środkowo-europejskich jak następuje (w tonach, cyfry z r. 1926 w nawiasie): Czechosłowacja 365.168 (136.800), Austria 326.230 (49.000), Polska i Gdańsk 291.482 (166.700), Rumunja 188.017 (64.600). Największą więc procentową zwyżkę, bo około 650% wynoszącą, osiągnęła Austria. W dziale papierówki podwyższył się przywóz z środkowo-europejskich krajów o ok. 200.000 ton w stosunku do poprzedniego roku, przyczem udział poszczególnych krajów przedstawiał się następująco: (w tonach, w nawiasie cyfry z r. 1926): Polska i Gdańsk 848.909 (806.800), Czechosłowacja 360.455 (293.800), Austria 113.706 (13.700). Zasługuje na uwagę postęp eksportu papierówki z Austrii, który należy przypisać zniesieniu zakazu wywozu, do tej pory obowiązującego.

Przywóz kopalniaków do Niemiec doznał ilościowej zwyżki, wynoszącej około 50% w stosunku do poprzedniego roku, w czem wzięły udział głównie państwa środkowej Europy, wśród nich zaś w pierwszej linii Polska. Wyniki ki r. 1927 (w nawiasie r. 1926) w tonach: Polska 406.006 (303.000), Czechosłowacja 19.479 (7.100), Austria 1245.—

W związku z dobrą konsumpcją wytworów niemieckich przemysłów drzewno—przetwórczych wzmógł się również poważnie przywóz drewna liściastego zarówno w postaci okrągłego drewna jak i tartego, przyczem ze zwyżki tej skorzystały środkowo-europejskie kraje produkujące a szczególnie Polska. Ogólny odnośny przywóz w tonach (w nawiasie r. 1926). Drewno okrągłe 513.648 (281.862), drewno tarte 173.567 (83.926). Przywóz drewna okrągłego, obejmujący według niemieckiej statystyki również drewno okrągłe liściaste miękkie (74 d), przedstawiał się jak następuje: Polska i Gdańsk 230.660 (91.900), Czechosłowacja 35.355 (21.500), Jugosławia 10.089 (5.900), Austria 7.717 (2.200). Głównym dostawcą liściastego drewna tartego była Czechosłowacja, za którą podąża Polska z Gdańskiem, najbardziej jednak zwracającym uwagę był fakt przeniknięcia

Jugosławji na rynek niemiecki z Europy Środkowej importowały Niemcy następujące ilości: Czechosłowacja 35.351 (20.500), Polska i Gdańsk 33.106 (15.800), Jugosławia 24.344 (5.800), Rumunja 4.945 (3.300), Austria 3.555 (3.700), Węgry 3.015 (1.400).

Mniej zadawalającym był w roku zeszłym rozwój niemieckiego rynku podkładów wobec czego ogólny przywóz tego sortymentu spadł w stosunku do roku poprzedniego o ok. 100.000 ton. Ubytek ten odbił się najbardziej na krajach środkowo europejskich w tem szczególnie na Austrii. Następujące ilości podkładów zostały w r. 1927 przywiezione do Niemiec w tonach (r. 1926 w nawiasie): 217.416 (317.206) w czem z pośród krajów środkowo europejskich z Polski i Gdańska 184.940 (220.000), z Austrii 13.264 (48.400), z Czechosłowacji 5.501 (15.600), z Jugosławji 1.264 (6.400).

Przywóz beczkarki wzmógł się w 1927 r. wobec roku poprzedniego o 8.478 ton do ilości 26.918 ton. Z krajów Europy środkowej dostarczyły z tej ilości: Polska z Gdańskiem 18.520 (13.100), Jugosławia 2.783 (700), Czechosłowacja 2.483 (600), Austria 61 (-).

Przechodząc do omówienia widoków na zbyt dla drewna w Niemczech w 1928 r. nie można jeszcze stawiać zupełnie pewnych horoskopów, gdyż stosunki w Niemczech nie wyjaśniły się do tychczas do tego stopnia, żeby można ściśle określić przyszłe zapotrzebowanie — temniemniej nie ulega kwestji, że i w tym roku rynki krajów dostarczających będą się kształtowały pod znakiem niemieckiej konjunktury. Będzie to miało miejsce nawet w tym wypadku, jeżeli sprawdzą się przypuszczenia co do spodziewanego rozwoju ruchu budowlanego w Polsce i Czechosłowacji. Redukcja wyrębów w większości krajów, posiada-

jących nadwyżkę drewna, musi również wyrzucić swój wpływ co, o ile nie nastąpią jakieś nieprzewidziane zmiany, uniemożliwi nadmierną podaż zarówno drewna okrągłego jak i tartego.

Jak dotąd wśród ogółu środkowo-europejskich producentów panuje nastrój optymistyczny i nadzieje na dalszą wyżkę cen w związku z wzmaganiem się popytu.

W bieżącym roku po zawarciu prowizorium drzewnego podjęła starania o zwiększenie swego eksportu materiałów tartych do Niemiec również Polska, wobec czego dotychczasowe uprzywilejowane stanowisko innych krajów środkowo-europejskich pod tym względem zostało do pewnego stopnia przekreślone, ponadto zaś i kraje północne podwoiły swe staranie około niemieckiego rynku. W tych warunkach należy powątpiewać, czy ceny na materiały tarte będą mogły i nadal być śrubowane w nieskończoność, czy raczej gwałtowna podaż ze strony poszczególnych krajów produkujących nie wpłynie, szczególnie w czasie mogącego nastąpić rozczarowania co do pojemności rynku niemieckiego lub co do konsumpcji europejskiej wogóle, obniżająco i regulująco na ceny. Temniemniej fakt zawarcia przez rumuńskich wielkich producentów drewna konwencji cennikowej stanowi dowód pełnego zaufania do przyszłego rozwoju interesów, a także w innych krajach daje się zaobserwować podobny nastrój. Tendencja więc jest na całej linii mocna najbliższe zaś tygodnie dadzą nam odpowiedź na pytanie czy przecieranie drogiego drewna okrągłego opłaci się w roku bieżącym; zależeć to będzie od rozmiarów zapotrzebowania na drewno tarte i cen, które skrytalizują się w niedługim już czasie.

DZIAŁ STATYSTYCZNY

3) Zagadnienie obrotu drzewem olszowym

Eksport drewna olszowego poza wymienionymi sortymentami półfabrykatów oraz w postaci drewna okrągłego, czyli w stanie t. zw. surowym, jeszcze ma miejsce również w postaci tarcicy, wreszcie w wyrobach meblarskich i drewnie opałowym, jako wałki. Dwie ostatnie postaci tego eksportu nie dają się zupełnie obliczyć, nawet w przybliżeniu, przeto zmuszeni jesteśmy pominąć go milczniem.

Natomiast eksport tarcicy olchowej w przybliżeniu oblicza się w stosunku do całości eksportu bali, desek i łat, wytartych z drewna liściastego miękkiego. Przyjmując 5% jako wysokość udziału olchy w tym eksporcie, otrzymujemy poniższe przybliżone dane:

Tablica XIII-

1924 r.	1925 r.	1926 r.	1927 r.
20.000	47.000	50.000	76.000

Eksport drewna olszowego w materiale tartym w q.

(w liczbach okrągłych)

Przyjmując wydajność przy przetarciu olszy równą 60%, oraz wagę 1 m³ olszy tartej równą 700 kg. otrzymujemy zestawienie danych tablicy XIII wyrażone w metrach³ drewna okrągłego:

Tablica XIV.

1924 r.	1925 r.	1926 r.	1927 r.
4.762 m ³	11.190 m ³	11.905 m ³	18.095 m ³

Mając obliczenie eksportu drewna olszowego w stanie okrągłym w m³ we wszelkich postaciach, możemy zobrazować cały jego wywóz za ostatnie cztery lata i zbadać kształtowanie się tego wywozu.

Tablica XV.

Eksport olszy w rozmaitych postaciach, przeliczony na drewno okrągłe w metrach sześciennych.

Rodzaj eksportu	1924 r.		1925 r.		1926 r.		1927 r.		Uwagi
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	
Kłody, kłocce i dłużyce—Tab I	38 553 ⁹	46.4	44.426. ¹	41.9	72.630 ³	42.5	166.579. ⁶	57.8	Dane G.U.S.
Dykty (forniry klejone) — Tab. IV	35.385. ⁶	42.6	48.948	46.1	84 834 ⁵	49.6	100.557. ³	35	"opr. kalkul.
Obłogi i forniry—Tab IX	4 427. ⁸	5.3	1.535. ²	1.4	1 719 ⁷	1.—	2.739. ⁹	0.9	" "
Materiał tarty Tab XIV	4.762	5.7	11.190	10.6	11.905	6.9	18.095	6.3	" "
R a z e m m ³	83.129. ³	100	106.099. ³	100	171.089 ⁶	100	287.971. ⁸	100	—
Wskaźnik	100.—	—	127.6	—	205.8	—	346.4	—	—

Tablica ta pozwala stwierdzić, że wywóz drewna olszowego w postaci kłód, kłoców i dłużyc w liczbach absolutnych wzrastał w sposób znaczny, a w r. 27 dokonał gwałtownego skoku; w liczbach względnych w stosunku do całości eksportu w r. 25 i 26—ustępuje pierwszeństwa wywozowi dykt, aby w r. 27 znów znakomicie go prześcignąć, zajmując pierwsze miejsce.

Wywóz dykt wykazuje stały wzrost absolutny, nie tak jednak znaczny jak wywóz sortymentów okrągłych; w liczbach względnych, w stosunku do całości, wywóz dykt w latach 24, 25 i 26—stałe wzrasta, aby w r. 27—znacznie się obniżyć. Świadczy to o tem, że postęp w rozwoju produkcji dykt, a więc wywozu drewna olszowego w stanie uszlachetnionym, nie może nadążyć za wzrostem eksportu surowca. Jest to zjawisko niezdrowe, na które polityka gospodarcza rządu i sfer przemysłowych winna zwrócić baczną uwagę.

Wywóz obłogów i fornirów bardzo słabo się rozwija, jeżeli można uważać stan tego wywozu wogóle na postęp naprzód. W liczbach absolutnych widzimy tu załamanie się eksportu w 25 i 26 r. i nieznaczną poprawę w r. 27, daleką jednak od osiągnięcia poziomu z r. 24. W liczbach stosunkowych wywóz ten stale i zdecydowanie wykazuje spadek.

Materiały tarte wykazują stały choć nieznaczny postęp eksportu w liczbach absolutnych, natomiast w liczbach względnych eksport tych materiałów, po chwilowym wzroście w 25 r. — zdradza tendencję spadku, dość wyraźnie zaznaczającą się.

Wskaźnik całego eksportu drewna olszowego wykazuje stały, znaczny wzrost i napięcie, podnosząc się w r. 27 do wysokości 346,4 w porównaniu z r. 24. W związku z tem warto zaznaczyć, że przyrost roczny drzewostanów olszowych nie wykazuje żadnego wzrostu, przeciwnie, można twierdzić z całą pewnością, że wobec wciąż dokonywanej się likwidacji drzewostanów, (parcelacja, likwidacja serwitutów!) — przyrost ten dalece prawdopodobnie pozostaje w tyle w stosunku do wysokości jego, obliczonej przez nas.

Napięcie eksportu i jego kształtowanie się we wszystkich czterech kategoriach przedstawia tablica XVI.

Tablica XVI. Wskaźnik dynamiki rozwoju eksportu drewna olszowego pg.tab.XV.(w szczeg. tab. III, VI, XI)

Rok	Drewno okrągłe	Dykty	Obłogi i forniry	Materiał tarty
1924	100.	100.	100.	100.
1925	115.2	138.3	34.7	234.9
1926	188.4	239.7	38.8	250.
1927	432.	284.	61.8	380.

Zestawienie to nie wymaga bliższego omówienia, było to już robione przy odnośnych poszczególnych zestawieniach.

Spożycie fornirów i dykt na rynku krajowym można obliczyć, wychodząc z zapotrzebowania przez fabryki krajowe tych sortymentów surowca

olszowego, potrącając ilość wyrobów eksportowanych, powyżej ustaloną.

Zapotrzebowanie krajowej fabrykacji dykt i fornirów w r. 27 wyniosło okragło 150 do 160.000 m³ drewna olszowego, przyjmujemy średnio 155.000 m³, na r. 28 — zapotrzebowanie to zostało ustalone jak przez eksporterów olszy okragłej, tak i przez fabrykantów dykt i fornirów w wysokości 192.000 m³.

Spożycie wewnętrzne drewna olszowego w r. 27 wyniosło w wyrobach dykt i fornirów:

Spożycie ogólne drewna

olszowego fornirowego — 155 000 m³

Eksport (tab. IV + IX) — 103.297,2

Spożycie wewnętrzne — 51.702.⁸m³.

Bilans obrotu drewnem olszowym użytkowym w 1927 r.

Mając wszystkie dane, co do przyrostu i konsumpcji drewna olszowego użytkowego, możemy przystąpić do zestawienia bilansu obrotu tym drewnem.

Przed ostatecznym zestawieniem musimy jednak zastanowić się nad pozycjami spożycia drewna olszowego użytkowego, które dotychczas

opuszczaliśmy, a to nad eksportem olszyny w okraglakach, oraz nad spożyciem olszy przez przemysł meblarski. I jedna i druga pozycja są b. trudne do ustalenia z braku niezbędnych danych statystycznych. Że w pozycji naszej statystyki oficjalnej eksport „drewna opałowego miękkiego w okraglakach“ tkwi właściwie drewno olszowe użytkowe w odpowiednim stosunku, to nie ulega wątpliwości. Zresztą świadczy o tem kierunek eksportu: lwią część tego rodzaju drewna „opałowego“ idzie do Niemiec, a mianowicie: w 24 r. — 90%, w 25 r. — 71,5%, w 26 r. — 94%, i w 27 r. — 94%. Przyjmując 5% olszyny w tym eksporcie uzyskujemy w 27 r. wywóz okraglaków olszowych w sumie 79.942 q, okragło 80.000 q, co daje 13.350 m³.

Spożycie drewna olszowego w meblarstwie zapewne nie przekracza 20.000 do 25.000 m³ rocznie. Cyfra ta jest ustaloną orientacyjnie, w oparciu z jednej strony o sumę wywozu wyrobów meblarskich a z drugiej strony o informacje ze sfer gospodarczych.

Ostatecznie, uwzględniając te dwie dodatkowe pozycje dochodzimy do samego bilansu, wykazanego w tablicy XVII.

Tablica XVII.

Bilans obrotu drewnem olszowym w 1927 r

		S p o ż y c i e:	
		E k s p o r t:	
1. Roczny przyrost drewna użytkowego 365.000 m ³		1. Kłody, kloce i dłużyce	166.579. ⁶ m ³
		2. Dykty	100.557. ³
		3. Obłogi i forniry	2.739. ⁹
		4. Materiały tarte	18.095.—
			<u>287.971.⁸</u>
		5. Okraglaki	13.350. <u>301.321.⁸ m³</u>
		Zapotrzebowanie wewnętrzne:	
		1. Dykty i forniry	51.702. ⁸
		2. Meblarstwo	25.000. <u>76.702.⁸ m³</u>
Deficyt:		O g ó ł e m	<u>378.024.⁶ m³</u>
			<u>378.024.⁶ m³</u>
			<u>365.000.</u>
			<u>13.024.⁶</u>
			<u>378.024.⁶m³</u>

Deficyt, jaki wypadł w tym bilansie należy rozumieć nie w sensie literalnym, że właśnie zabrakło z rocznego przyrostu drewna olszowego akurat 13 024,6 m³ do pokrycia zapotrzebowania na to drewno, lecz w tym sensie, że stoimy na granicy zużywania przyrostu rocznego drzewostanów olszowych. Uwzględniając wskaźnik wywozu drewna olszowego w poszczególnych postaciach jak to widać z tab. XVI—stwierdzamy, że wszystkie te pozycje wykazują zdecydowaną tendencję wzrostu, przyczem eksport w stanie okragłym odbywa się olbrzymimi krokami. Można jednocześnie stwierdzić, wychodząc z porównań tych wskaźników, że nikły wzrost eksportu dykty w r. 27 w porównaniu do r. 26 zależy całkowicie od nie-

zwykle wysokiego skoku, jaki dokonał w tymże czasie eksport w stanie okragłym oraz w stanie tartym drewna olszowego. Dla przejrzystości wystarczy porównać odnośne przyrosty wskaźników:

Lata	Drewno okragłe	Mat. tarte	Dykty
1927 r.	432.	380.	284.
1926 r.	—188.4	—250.	—239.7
Wzrost absolutny	+243.6	+130.	+ 44.3

Jeszcze bardziej charakterystycznym jest ustosunkowanie pomiędzy obrotem drewnem olszowym okrągłym, tartem i dyktami, gdy porównamy przyrosty wskaźników z roku na rok tak, jak się one układały.

Porównanie przyrostu wskaźników eksportu drewna olszowego:

Rok	Drewno okrągłe	Materiały tarte	Dykty
1924	100	100	100
1925-24	+15,2	+134,9	+38,3
1926-25	+73,2	+15,1	+101,4
1927-26	+243,6	+130	+44,3

Absolutny wzrost wskaźnika eksportu dykt w r. 1926. +101,4 wyraźnie odbija się na spadku takiegoż wskaźnika w grupie mat. tartych i odwrotnie — znakomite skoki wskaźników w grupie drewna okrągłego i tartego — wybitnie hamują wzrost tego wskaźnika w grupie dykt.

Współzależność rozwoju produkcji dykt i fornirów od wysokości absolutnej oraz napięcia eksportu olszy w stanie okrągłym względnie również i w stanie przetartym może być jeszcze wyraźniej uzmysłowiona, gdy zestawimy bilans obrotu drewnem olszowym, specjalnie nadając się do wyrobu fornirów i dykt.

Tablica XVIII. Bilans obrotu drewnem olszowym fornirowym w r. 1927.

Roczny przyrost	Spożycie	
	146.000 m ³	Eksport:
	1. Dykty — 100.557 ³ m ³	103.297 ³ m ³
	2. Obłogi — 2.739 ³ m ³	
	Zapotrż. wewn.	
Deficyt: 9.000 m ³	1. Dykty i forniry —	51.702 ³ m ³
155.000 m ³		155.000 m ³

Bilans ten daje nam deficyt w wysokości 9.000 m³ i nie ulega wątpliwości, że braknie wyborowych kłód olszowych, któreby nadawały się na wyrób fornirów w najwyższych gatunkach. Przemawia za tem również i ten fakt, że eksportujemy minimalne ilości obłogów i fornirów, natomiast bardzo poważne ilości dykt, a co mówi także o względnej słabości naszego przemysłu fornirowego, oraz zależności jego od eksportu surowca.

Reasumując wszystko, co zostało powyżej powiedziane w sprawie zagadnienia obrotu drewnem olszowym, dają się wysnuć wnioski natury ogólnej, a mianowicie:

1) W zakresie gospodarstwa leśnego staje się koniecznym zwrócić baczną uwagę czynników miarodajnych na drzewostany olszowe w całej rozciągłości, gdyż stoimy na granicy samowystarczalności drewna olszowego, z wyraźną tendencją dalszego, i to w szybkim tempie, wzrostu jego spożycia z realną groźbą przejścia do konsumowania kapitału leśnego tych drzewostanów.

2) Zważywszy na poważny rozrost produkcji dykt i fornirów, mających niewyczerpane zastosowanie w życiu gospodarczym, istnieje pilna potrzeba racjonalizacji obrotu drewnem olszowym, w kierunku trwałego zapewnienia przemysłowi przetwórczemu dostatecznej ilości tego cennego surowca;

3) Powołując się na charakter eksportu drewna olszowego, wykazany w tab. XV—koniecznym jest położenie nacisku na rozwój eksportu olszowych fornirów i wyrobów z nich, a nie ograniczanie się tylko i jakby forsowanie eksportu dykt.

DZIAŁ TECHNICZNY

Z Komitetu Normalizacyjnego

Na jednym z ostatnich posiedzeń Komitetu opracowano projekt normalnych wymiarów drewna iglastego tartego do celów budowlanych, jak deski, bale, łaty, kątowizna i belki. Przedstawiciel Rady Naczelnej Zw. Drzewnych w Kom. Normaliz., p. Waclaw Stanilewicz zmuszony był założyć protest co do projektowanej długości, w odstopniowaniu co pół metra, projektując ze swej strony odstopniowanie długości co 20 cm. i co 0,5 mt., t. jest 20, 40, 50, 60, 80 cm. Wobec tego projektu i niepodpisania przez przedstawiciela R. N. protokołu, załączone poniżej w tablicy normy zostały uzgodnione co do grubości i szerokości z wyjątkiem długości.

Podając projektowane normy do wiadomości zainteresowanych sfer drzewnych, R. Naczelną prosi o nadsyłanie pod jej adresem — Nowy Świat 27, wszelkich uwag i propozycji co do norm długości materiałów tarcznych iglastych, przeznaczonych do budownictwa.

TABLICA

DRZEWO IGLASTE DO CELÓW BUDOWLANYCH
PIŁOWANE

P N
PROJEKT

DŁUGOŚĆ W METRACH 3; 3,5; 4; 4,5; 5; 5,5; 6; 6,5; i t. d.	
Grubość w milimetr.	SZEROKOŚĆ W CENTYMETRACH
13	8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 w z w y ż
19	10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 " "
25	12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
32	5 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
38	5 6,3 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
X 43	18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
50	4 5 18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
63	18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
75	15 18 19 20 21 22 23 24 25 26 "
80	8 10 12 " "
100	10 12 14 16 20 21 22 23 24 25 26 "
120	12 14 16 18 "
140	14 16 18 20 22 "
160	16 18 20 22 24 "
180	18 20 22 24 26 "
200	20 22 24 26 "
220	22 24 26 "
240	24 26 "
260	26 "

- Deski
- Bale
- ..... Łaty
- Kątowizna i belki
- X Czasowa norma dla Wielkopolski
- | Wymiary belek najczęściej stosowanych
- Wszystkie wymiary odnoszą się do drzewa w stanie suchym

DZIAŁ FINANSOWY

BENEDYKT KRYGIER

WARSZAWA

Zagadnienie finansowania przemysłu drzewnego — a Bank Drzewny

IV.

Przedewszystkiem Bank Drzewny nie będzie odrazu, a nawet w najbliższej przyszłości mógł zaspokoić wszystkich potrzeb kredytowych całego przemysłu.

Statystyka samego eksportu, bez uwzględnienia stale wzrastającego zapotrzebowania rynku wewnętrznego — świadczy dostatecznie o tem, jak wielkim musiałyby być Bank Drzewny — aby podołać temu zadaniu w całości.

Operacje kredytowe, jakie prowadzą obecnie banki prywatne, będą może nadal przez te banki kontynuowane.

Bank Drzewny ma zupełnie inne wielkie specjalne zadanie, którego spełnienia dotąd przemysł drzewny w istniejących instytucjach kredytowych w kraju nie znajduje. Ale o tem pomówimy w dalszym ciągu tego artykułu, gdy omawiać będziemy samą działalność Banku, specjalne typy kredytów, ich rodzaje, sposób udzielania zabezpieczenia i t. p.

Narazie stwierdziliśmy, że dotychczasowa działalność banków tutejszych w finansowaniu drzewnictwa — nie napotyka na konkurencję zasadniczą ze strony Banku Drzewnego. Niezależnie od tej okoliczności — jestem przekonany, że przeciwnie, pomiędzy Bankiem Drzewnym a bankami prywatnymi wywiązać się winna z czasem bardzo ścisła współpraca, jak np.:

a) wzajemne informowanie się o klientach, ich obligu, wypłacalności, solidności i t. p.

b) może wspólnie i pod kierownictwem Banku Drzewnego powstawać będą grupy banków, dla specjalnych interesów kredytowych (np. finansowanie wielkich dostaw kolejowych w kraju, takichże wielkich dostaw na eksport, lub wielkich dostaw artykułów masowych jak papierówki, sleprów i t. p. które z czasem znajdą usystematyzowanie w ad hoc tworzonych grupach dostawców lub eksporterów).

Grupy banków tworzone dorywczo dla sfinansowania większych imprez — wypełnią lukę, jaką odczuwamy na naszym rynku kredytowym — a które, jak to oświetliłem w początku artykułu, są na porządku dziennym w bankowości londyńskiej.

Jak ustosunkują się do Banku Drzewnego — nasze Banki Państwowe? Mam wszelkie powody wierzyć, że stosunek ten będzie bezwzględnie przychylny.

Bank Drzewny dostarczy do redyskonta instytucjom tym materiał wekslowy gruntownie zbadany. Materiał ten przejdzie przez komitet dyskontowy Banku Drzewnego, w którym zasiądą najprzedniejsze jednostki fachowe w dużym liczebnym składzie.

W komitecie tym znajdą się fachowcy poszczególnych gałęzi przemysłu drzewnego (jak dostawcy kolejowi, przemysłowcy, handlarze rynku wewnętrznego, eksporterzy prowadzący eksport różnych artykułów, a więc znający też klientelę różnorodną i t. p.)

Materiał, który przez taki filtr przejdzie i zopatrzone będzie w żyro Banku Drzewnego — będzie mógł być z całym spokojem skupiony przez Bank Polski i pozostałe Banki Państwowe. — Posiadać on będzie żądane 2 — 3 pełnowartościowe podpisy, (czego domaga się nprz. od przemysłu Bank Polski). Niezależnie od tego redyskonta będzie mógł Bank Drzewny przeprowadzać przy pomocy Banków Państwowych specjalne typy kredytów, o których, jak zaznaczyłem, mówić będę dalej, a które tylko przeprowadzić może, umie i powinna instytucja fachowo-bankowa, — bo tylko taka potrafi zrozumieć ich potrzeby, ich rodzaj, strukturę, sposób zabezpieczenia i t. p.

Jeżeli więc Bank Drzewny w początkowym okresie istnienia nie będzie w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb przemysłu drzewnego, to w miarę swego rozwoju rozszerzać będzie on swoją działalność, mając na celu uwzględnienie w przyszłości jaknajdalej idących potrzeb swojej klienteli.

Znając dokładnie branżę, grupując w niej sfery przemysłowe, wyczuwając każdorazowo odpowiednie potrzeby rynku, jego konjunktury i jego możliwości — mając rękę na pulsie życia tegoż — Bank Drzewny będzie w stanie podjąć inicjatywę i poza posiadanymi środkami wynaleźć kredyty w kraju i zagranicą dla sfinansowania znaczniejszych potrzeb przemysłu.

Czy uzyska on te kredyty w kraju lub zagranicą? Bezwzględnie, tak. Jeżeli jest

możliwość zdobycia kredytów zagranicą — to na pewno dla przemysłu drzewnego istnieje ona, na pewno.—Drzewo jest przedmiotem wielkiego zainteresowania zagranicą, możliwość więc uzyskania kredytów zagranicą istnieje. — Jeżeli dotychczas firmy poszczególnie ich nie mają to przyczyna leży w tem, że jej nie szukały, nie umiały szukać i że nie znalazły zagranicą potrzebnych ku temu stosunków bankowych. Przytem w poprzednich latach żądała zagranica na wszelkiego rodzaju kredyty gwarancji bankowych — dziś już gwarancje takie nie są bezwzględny warunkiem kredytu. O ile firmom drzewnym kredyt taki jest dotąd niełatwy do zdobycia, to go napewno dostanie bez trudności poważny, solidny i należycie postawiony Bank Drzewny.

W wypadkach, gdy Bank nie będzie chciał sam zaciągnąć kredytów takich dla siebie, na potrzeby Banku Drzewnego—to będzie on mógł być Treuhanderem czyli „powiernikiem“ zagranicznych Banków lub firm, które udziela kredytów poszczególnym firmom bezpośrednio mając spokój, że Bank Drzewny ma pieczę nad ich kapitałami.

Jest rzeczą niemożliwą, a może nie wskazaną w artykule dziennikarskim omówić wszystkie możliwości kredytowe Banku Drzewnego. — Te ostatnie stanowią będą przedmiotem studiów przyszłych organizatorów, a w następstwie kierowniczych władz banku.

Dochodzą nas twierdzenia ze strony przeciwników Banku Drzewnego, że na kredyty krajowe liczyć nie można, a trzeba wyłącznie dążyć do ściągnięcia kapitałów z zagranicy.

Z pierwszym twierdzeniem się nie zgodzimy, gdyż pomijając możliwość uzyskania kredytów przez Bank Drzewny w Bankach państwowych — mamy wszelkie dane przypuszczać, że Bank ten będzie posiadał też znaczne lokaty swoich klientów. — Co się zaś tyczy drugiego, a mianowicie możliwości ściągnięcia kredytów z zagranicy — to są one możliwe właśnie przez Bank Drzewny.

W czasie druku tego artykułu zwrócono nam uwagę, iż niektóre sfery drzewne wskazują na to, że przemysłowiec i kupiec drzewny krępować się będzie, by zwracać się o kredyt do Banku Drzewnego, w którym zasiadają jego konkurenci, którym musiałby uchylić tajemnicę swego interesu.—Względ ten jest w obecnych warunkach naiwny—z następujących choćby powodów. — Tajemnica, jaką osłanianiano się w latach dawniejszych — jest obecnie nie do utrzymania.

O każdej transakcji kupna lub sprzedaży w kraju czy też zagranicą — wszyscy konkurenci są niezwłocznie poinformowani. Każdy przemysłowiec lub kupiec—wie niezwłocznie co konkurent jego zrobił lub zrobić zamierza. — Dowie się o tem nie tylko od drugiego kupca, ale od pośredników interesujących się doskonale wszystkim co się na rynku dzieje — a ostatnio dowie się o tem na szpaltach pism fachowych, które podają ilość, cenę kupna, sprzedaży, w wyszczególnieniem nazwiska nabywcy i sprzedawcy. Gdy te źródła czegoś (t. j. jakiejś transakcji kupna i sprzedaży) nie dopatrzą — dowie się o tem dokładnie prze-

mysłowiec z zagranicy, skąd mu jakiś przyjaciel napewno doniesie.

Czy nie wie dziś każdy przemysłowiec o tem ile wyrobił drzewa konkurent jego, ile wywiózł, co go kosztuje, ile za co dostał a więc ile zarobił, komu sprzedał, kto finansuje, jakie ma trudności, kłopoty i t. p.

Czy nie wie dziś dostawca kolejowy, (gdy umowy na te dostawy robione były wspólnie), co się u każdego konkurenta dzieje?

O jakąż tu tajemnicę chodzi? Gdzie jest ta tajemnica i czy da się utrzymać?

A czy obecnie banki udzielając kredytów nie zasięgają opinii o swoich klientach, przemysłowcach drzewnych—u ich konkurentów.

A czy w komitetach dyskontowych banków nie zasiadają fachowcy, którzy skądinąd są konkurentami?

Tego rodzaju znściankowe pojęcia nie dadzą się dzisiaj niczem wytłumaczyć.

W Anglii nprz. gdy przemysłowiec stara się o kredyt na finansowanie jakiegoś interesu—musi złożyć bankowi obszerne wyczerpujące exposé — z podaniem najdrobniejszych szczegółów kalkulacji kupna, sprzedaży, kosztów, zysku, a co ważniejsze, gdy chce ten kredyt napewno uzyskać, składa swemu bankowi umowę kupna i sprzedaży—a wszystkie te dane sprawdzają w Banku eksperci, którzy też są w swoim rodzaju konkurentami.—A czy u nas Banki nie zagląдают do ksiąg, aktów, bilansów i nie sprawdzają materiału tego u zaufanych fachowców—konkurentów?

Kupiec lub przemysłowiec prowadzący swój interes poważnie i solidnie, ze znajomością rzeczy — nie obawia się zdradzenia jego tajemnicy, która już dziś „de facto“ nie istnieje,

Zarzucanie a priori, jeszcze nie powstałej instytucji, że nie potrafi zachować tajemnicy swoich klientów jest małoduszne i niepoważne.

Ponieważ każda inicjatywa znajduje przeciwników, to staje się zupełnie zrozumiałem, że i ta znalazła takich samych.

A więc starają się przeciwnicy powstania Banku zarzucić, że Bank ten stanąłby na usługach jednostek, gdy ogół przemysłu nie mógłby z usług jego korzystać. Zarzut ten jest złośliwy.

Jeżeli Bank powstanie to tylko pod opieką i w porozumieniu z Naczelną i poszczególnymi organizacjami drzewnymi w Państwie—a więc będzie on musiał opiekować się potrzebami przemysłu zrzeszonego w tychże organizacjach—a nie opiekować się interesami jednostek.

Dlatego też kapitał akcyjny Banku muszą w większej części pokryć przemysłowcy drzewni w Polsce.

Twierdzę, że mogą oni i powinni to uczynić z łatwością.

Ale o tym w następnym artykule.

(d. c. n.)

DZIAŁ PRAWNY

ADW. STEFAN URAANOWICZ

WARSZAWA

2)

Zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania według nowej ustawy z dnia 24 czerwca 1927 r.

W Nr. 3 „Drzewa Polskiego“ rozpoznaliśmy wypadki, w których wogóle zamiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytków może nastąpić, — pozostaje nam jeszcze rozpoznać procedurę postępowania oraz kompetencję władz.

Otóż zezwolenia na zamianę użytkowania leśnego należą w I instancji w całości do zakresu działania Wojewody, mówi o tem wyraźnie p. a art. 26 Ustawy. Jedyne tylko przeprowadzenie wstępnych technicznych czynności zbadania sprawy na gruncie należy do powiatowego komisarza ochrony lasów. Zgodnie z wymaganiami art. 28 (p. b.) Ustawy wydanie orzeczenia w I instancji w sprawie zmiany rodzaju użytkowania gruntów leśnych winno być poprzedzone zbadaniem sprawy na gruncie, przytem o terminie i o miejscu badania sprawy na gruncie winno być zawiadomione osoby zainteresowane przynajmniej na 7 dni przed terminem (art. 29). Jak wynika dalej z art. 30 Ustawy osoby zainteresowane mają prawo uczestniczenia we wszystkich czynnościach badania sprawy na miejscu, oraz zgłaszania swoich zastrzeżeń do treści protokołu, który obowiązku winien być w wyniku badań sporządzony.

Rzecz naturalna, iż uchybienie któremukolwiek bądź z powyższych wymagań prawa skutkowało uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Przez osoby zainteresowane ustawa zarówno w wspomnianym wypadku jak zresztą i w innych uważa właściciela lasów oraz właściwy okręgowy urząd ziemski; ponadto w wypadkach dotyczących lasów obciążonych służebnościami—osoby uprawnione do korzystania z tych służebności. Nabywcy drzewostanów—kupcy drzewni—z praw osoby zainteresowanej korzystać nie mogą, chyba tylko z plenipotencji właściciela lasu. Jest to wielkim minusem dla przemysłu drzewnego, który w ten sposób w dalszym ciągu pozostaje zupełnie odgradzony od władz ochrony lasów, decydujących w sprawach zezwoleń wyřębu, zamknięcia lasu, wszelkich ograniczeń wyřębowych i t. p. Szczególnie ostro niesprawiedliwość ta występuje, gdy chodzi o wypadki zatwierdzenia planów urządzenia gospodarstwa leśnego i później związanych z nimi zmian, gdy nabywca drzewostanów jest w znacznej mierze uzależniony od dobrej woli sprzedawcy i od takich czy innych kroków jego przed władzami leśnymi, które niezawsze zmiierają do ścisłego dotrzymania warunków umowy na tle już otrzymanego zezwolenia wyřębowego.

Niezależnie od zbadania sprawy na gruncie winno województwo przed wydaniem orzeczenia wezwać osoby zainteresowane i wysłuchać oraz zaprotokółować oświadczenie tych osób zainteresowanych, które na wezwanie się zgłoszą. O terminie i miejscu wysłuchania oświadczeń władza zawiadomi osoby zainteresowane przynajmniej na 14 dni przed terminem. Wysłuchanie to ma zastąpić dawne posiedzenie komisji ochrony lasów, na które zainteresowany właściciel lasu obowiązku musiał być wezwany i w czasie którego mógł bronić swoich interesów. Dzisiejszy jednak przepis nie daje tych gwarancji co dawniej, gdyż: 1) dawniej sprawy te były rozstrzygane przez komisję z udziałem czynnika obywatelskiego w osobach reprezentantów większej i mniejszej własności ziemskiej oraz zainteresowanego w sprawach agrarnych czynnika urzędowego — w osobie przedstawiciela władz ziemskich, 2) dawniej rozstrzygnięcie następowało bezpośrednio po obrońce, kiedy żywe słowo obrony silniej działało na decydujących w kierunku uwzględnienia wszystkich słusznych postulatów zainteresowanego.

W razie niepożądanego rozstrzygnięcia sprawy przez I instancję — osobom zainteresowanym przysługuje odwołanie do II instancji, t. j. Ministerstwa Rolnictwa (Departament Leśnictwa—Wydział Ochrony Lasów). Termin na odwołanie przysługuje 30 dniowy dla lasów serwitutowych i dwutygodniowy (w myśl ogólnej zasady ustawy o środkach prawnych od orzeczeń władz administracyjnych) dla pozostałych lasów. Bieg terminu liczy się od daty doręczenia pisemnego orzeczenia osobie zainteresowanej, odwołanie winno być złożone—w myśl ogólnej zasady—przez I instancję. Należy przy tem zaznaczyć, iż o ile w toku postępowania o zezwolenie zmiany rodzaju użytkowania nastąpi uznanie tych przestrzeni za ochronne ze względów wojskowych, to od decyzji o uznaniu lasu za ochronny odwołania nie ma. Można jedynie tylko w myśl postanowień cz. 1 art. 20 rozpocząć czy to przed D. O. K. czy też przed Sztabem Generalnym postępowanie o odjęcie lasowi temu charakteru obronnego.

Druga instancja, otrzymawszy sprawę, nie ma już dalszego obowiązku prawnego przesłuchiwania stron lub badania sprawy na miejscu. Rzecz naturalna, iż o ile strona przedstawi poważne dane stwierdzające potrzebę ponownego zbadania sprawy na gruncie — to zbadanie takie jest bardzo

wskazane, jak również pożądaną jest bardzo, aby czynnikami ułatwiającymi sprawę w II instancji wysłuchały jeszcze argumentów ustnych zainteresowanego lub jego pełnomocnika oraz porozumiały się z Ministerstwem Reform Rolnych w razie zgłoszenia w odwołaniu argumentów natury agrarnej. Jednak—o ile by druga instancja wymagań tych nie uwzględniła — to nie stwarza przez to podstaw do skargi kasacyjnej.

Od decyzji drugiej instancji przysługuje jeszcze skarga do Najwyższego Trybunału Adm., ale tu należy odrazu zwrócić uwagę, iż ośrodek ten w tego typu sprawach ze względu na ich charakter, gdzie swobodne uznanie władz odgrywa ogromną rolę — ma bardzo słabe naogół widoki powodzenia.

W razie udzielenia zezwolenia na zmianę rodzaju użytkowania gruntów podleśnych na tej podstawie, iż zmiana ta pozwoli na korzystniejsze wyzyskanie gruntów—należy odrazu w samym zezwoleniu wskazać termin, w ciągu którego ma nastąpić zamierzona zamiana. W razie niedokonania w oznaczonym terminie zmiany uprawy leśnej zezwolenie traci moc, o ile zaś na gruntach tych został dokonany wyręb, to winny być one ponownie zalesione.

Wreszcie zaznaczyć należy, iż w myśl postanowień art. 5 wszystkie grunty leśne pozbawione drzewostanów winny być ponownie zalesione i obowiązek ten zawsze ciąży na aktualnym właścicielu gruntów,

Jedynie grunty pozbawione drzewostanów na których po wykarczowaniu pni została dokonana przed dniem 1 stycznia 1927 r. zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania, nie będą uważane za grunty leśne w rozumieniu Rozporządzenia z dnia 24 czerwca 1927 r., przepis ten jednak niema zastosowania do lasów ochronnych oraz serwitutowych.

Wreszcie na zakończenie wspomnieć należy, iż ustawa przewiduje i sankcje karne dla zmieniających bezprawnie rodzaj użytkowania. A mianowicie winni bezprawnej zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania będą karani grzywną od 3 do 5 zł. za każdy ar, na którym uprawę leśną zmieniono na inny rodzaj użytkowania, w wypadkach lasów ochronnych kara wynosi 10 zł. od ara lub areszt 6 tygodni.

W razie bezprawnego cięcia lub karczowania drzew, pni i korzeni — kara grzywny wynosi od dwukrotnej do czterechkrotnej wartości ściętych drzew.

DZIAŁ HANDLOWY

Komisja w sprawie produkcji papierówki w Małopolsce

Dyrekcja Lasów Państwowych we Lwowie urządziła onegdaj w Izbie Handlowej i Przemysłowej we Lwowie posiedzenie Komisji złożonej z przedstawicieli Województwa, Izby Handlowej i Przemysłowej, Syndykatu Interesentów Drzewnych, właścicieli lasów i przemysłu celulozowego. Na porządku dziennym posiedzenia była sprawa drewna celulozowego a przedewszystkiem z jakich powodów lasy wschodniej Małopolski nie były dotychczas w większej mierze wykorzystane jako źródło papierówki oraz czy istnieje możliwość wydatnego wzmoczenia produkcji papierówki w tych lasach, w jakich granicach ilościowych i jakie środki należy przedsięwziąć dla osiągnięcia tego celu.

Jak z wstępnego referatu reprezentanta Dyrekcji Lasów się okazało, przyczyną zwołania posiedzenia były memorjały wniesione do Ministerstwa Rolnictwa przez krajowy przemysł papierniczy. W memorjałach tych poruszono kwestję nierównomiernego wykorzystania lasów do produkcji papierówki. Usiłowano wykazać na podstawie dat statystycznych, że w niektórych dzielnicach Rzeczypospolitej produkuje się jej zawiele i prowadzi tem samem t. zw. rabunkową gospodarkę leśną, podczas gdy w Małopolsce, a właściwie w Karpatach, produkuje się zaledwie 1/3 tej ilości, jaką się wedle racjonalnych planów produkować powinno. W memorjale wyrażono obawę,

że taki stan rzeczy doprowadzić może do tego, że za kilka lat grozić będzie krajowemu przemysłowi papierniczemu brak surowca. Wobec tego przemysł papierniczy żąda obniżenia ceny papierówki przez Dyrekcję Lasów oraz domaga się nałożenia cła wywozowego na drewno celulozowe, by w ten sposób całą wyprodukowaną w kraju papierówkę mieć do swej dyspozycji.

W dyskusji wygłosił obszerny referat w obronie interesu handlu i przemysłu drzewnego dyrektor Syndykatu drzewnego i reprezentant Towarzystwa Gospodarskiego p. inż. Szczygielski, zaś reprezentant Izby Handlowej p. Ułam zauważył, że w Polsce produkuje się rocznie około 1.200.000 m. p. drzewa celulozowego, podczas gdy zapotrzebowanie krajowego przemysłu papierniczego wynosi zaledwie 300.000 m. p. czyli 25% całej produkcji. Wobec tego musiałoby, w razie nieograniczenia produkcji i nałożenia cła około 900.000 m. p. drzewa ulec zepsuciu (zgniciu).

W rezultacie wybrano ściślejszą komisję dla opracowania memorjału do Ministerstwa Rolnictwa. W skład tej komisji weszli reprezentanci zaproszonych na konferencję organizacyj i instytucyj. Z ramienia Syndykatu Interesentów Drzewnych wszedł p. Prezes Dr. Csala i p. Wolf.

Dr. A. R.

Rynek gdański

Na rynku gdańskim sytuacja jest w dalszym ciągu nieprzejrzysta. Wprawdzie w ostatnich dniach dała się o tyle zaobserwować pewna poprawa, że przybyło do Gdańska kilku polskich producentów, pragnących surowiec swój, przetrarty na wymiary angielskie, eksportować do Anglii i szukających z tego powodu kontaktu z eksporterami gdańskimi — lecz z drugiej strony szereg poważnych gdańskich agentów drzewnych (n. p. Walter Löwy), przeniosło swe biura z Gdańska do Warszawy, co wskazuje na to, że na gdańskim rynku drzewnym utwierdza się przekonanie, że punkt ciężkości w polskim handlu drzewem przenosi się obecnie z Gdańska do Warszawy.

Pewne ożywienie panuje w dalszym ciągu na rynku drzewa dębowego powiewaź gros kupców drzewnych wobec pomyślnej dla tego rodzaju drzewa konjunktury eksportowej przerzuciło się obecnie z sosny na dębinę. Zapotrzebowanie na materiały dębowe jest duże przy niewystarczającej podaży ze strony Polski, ponieważ rozchodzi się przeważnie o wymiary specjalne, do których większość tartaków polskich nie jest przystosowana. Do większych tranzakcji w tygodniach ubiegłych nie doszło. Fakt ten tłumaczy się chęcią kupców wyczekiwania dalszego kształtowania się cen. Ceny za towar dębowy są następujące: za fryzy parkietowe surowe krótkie na Anglię £ 8-10, długie £ 10 — 12, towar z błyszczkiem o 20—30% drożej.

Na rynku kopalniaków kalkuluje się jedynie eksport towaru, wyprodukowanego z dotkniętego przez sówkę chojnowką drzewa, ponieważ drzewo świeże stoi na rynku polskim w tak wysokiej cenie, że dla eksportu wogóle nie wchodzi w rachubę. Poważną część winy za ten stan rzeczy ponoszą kopalnie górnośląskie, które płacą za dostarczony im towar ceny nadmierne, nie stojące w żadnym stosunku do cen przyjętych na rynku światowym. Na rynku gdańskim notowane są ceny następujące: za kopalniaki z lasów dotkniętych sówką chojnowką, 95 sh. za sążeń, cif za kopalniaki z drzewa zdrowego 105 sh. i więcej. Producenti polscy natomiast oferują kopalniaki z lasów dotkniętych sówką chojnowką, po 13½ sh. pro m³ franco berlinka lub wagon. Kopalniaki z drzewa świeżego po 18—20 sh. Charakterystycznym jest, że eksporterzy gdańscy w szeregu wypadków zakupili drzewo na pniu po cenach, które umożliwiły eksport kopalniaków. Fakt ten dowodzi, że nadmierne wyśrubowanie cen jest winą pośredników.

Na rynku sleeperów panuje pewne ożywienie. Za sleepery płacą 8 sh. 11 d., za snowe podkłady kolejowe 4 sh. 8 d. franco wagon Gdańsk. Jeden z producentów wschodnio-małopolskich sprzedał w ostatnich dniach 30.000 sleeperów do Gdańska. W związku z zaspokojeniem zapotrzebowania kolei państwowych oczekiwany jest wzrost podaży na rynku podkładów kolejowych.

Der polnische Markt

Die Lage auf dem Schnittholzmarkt bleibt unverändert: geringe Nachfrage bei grossem Angebot, was jedoch keinen Abbau der Preise zur Folge hat. Gesucht werden vorwiegend Kieferne Stammware und astreine Seiten, sowie in Eiche Plançons und Stammware. Letzter Zeit kommen nach

Polen viele englische Agenten und versuchen besonders in den nordöstlichen Bezirken Polens Geschäfte abzuschliessen, was jedoch vorläufig wenig Anklang findet infolge der niedrigen Preise, die geboten werden. Mehr Glück haben die deutschen Firmen, die ihren Bedarf an Eisenbahnschwellen eindecken wollen; nachdem die Mengen, welche die poln. Eisenbahnverwaltung angekauft hat schon aufgebracht wurden, sind die Preise für Schwellen etwas gesunken und die Abgabe des Überschusses an's Ausland wieder möglich.

Auf dem Rundholzmarkt wird stark gesucht nach Kiefernblöcken und guter flössbarer Ware — doch sind beide nur noch schwer zu finden. Starke Nachfrage findet ebenfalls schälbare Erle und Eichenstämmen I Kl.

Nachstehend die Preise per 1 m (cbm) frei Waggon Verladestation wo nicht anders vermerkt:

Kiefer; Blöcke sh. 55 — 57; Langholz (das Stück 1 m³ im Durchschnitt) sh. 28 — 30; Stammware in Blöcken sh. 82 — 87; Mittelware sh. 55; Waggonbretter Mk. 65; Waggonbohlen Mk. 60 (beides loco Grenze); Telegrafstg. u Masten Zl. 45 — 50; Grubenholz § 3.00; Sleepers loco Danzig d. St. sh. 9; Schwellen I. T. sh. 4.9 — 4.10 (loco Grenze).

Fichte: Langholz sh. 20; Schleifholz § 2.90.

Eiche: Prima Furnierstaemme £ 12 — 13; Stämme von über 50 cm. £ 6 u. hoeher; von 40 — 49 cm. sh. 75 — 80, von 30 — 39 cm. sh. 55 — 60; Stammware in Bl. £ 5; Schwellen d. St. § 1,50; Binder (Ausl.) § 12.25 Plançons (Kbfuss) sh. 4.

Ahorn:	astfrei von 35 cm im Zopf	sh. 50—55
Weissbuche	„ „ 25 „ „ „ „	28
Erle	„ „ 25 „ „ „ „	38—40
Birke	„ „ 25 „ „ „ „	23—24
Espe	„ „ 25 „ „ „ „	30—32
Rotbuche	„ „ 30 „ „ „ „	§ 6

„15.000 metrów kubicznych buczy-
ny w klocach dobrego gatunku loco
las niedaleko od kolei z pierwszej
ręki korzystnie do nabycia.

Poważni reflektanci zechcą nades-
łać zgłoszenia do Administracji

„DRZEWA POLSKIEGO“

pod

„BUCZYNA MATERJAŁOWA“

Rynek polski

Sytuacja w dalszym ciągu niezmienną. Od czasu kiedy ruch budowlany stał się niemal niedostępny dla inicjatywy prywatnej i został uzależniony od terminu uchwalenia budżetów rządowych i samorządowych oraz od przejścia kosztorysów budowlanych przez cały urządowy alembik—kampanja budowlana zaczyna się u nas w pełnym rozmiarze dopiero w czerwcu, jeżeli nie w lipcu.

Dlatego też przy obecnych wysokich cenach na materiały drzewne, wpływających hamująco na możliwość zbytu ich zagranicę, zastój w obrotach materiałami tartymi trwa w dalszym ciągu i potęguje z dnia na dzień kryzys, przeżywany przez przemysł drzewny z racji braku środków finansowych. Uwzględnienie znajdują prawie wyłącznie tylko materiały odziomkowe i boki bezsęczne, poszukiwane przez Niemcy.

Ukończenie dostaw dla Ministerstwa Kolei w zakresie podkładów wpłynęło na niższą cenę tego sortymentu i umożliwiło w ten sposób zainteresowanie się podkładami zagranicznych (niemieckich) importerów. Toteż spodziewać się należy, że eksport podkładów znacznie się ożywi.

Na rynku surowca objawia się stały popyt na bloki sosnowe, które jednak coraz trudniej zdobyć. Podobnie ma się rzecz i z dobrym materiałem splewnym, co lepsze bowiem zostało już wykupione. W poszukiwaniu dębów I kl. i olcha fornirowa. Silna tendencja panuje w obrotach kopalniakami, przyczem ceny reguluje zapotrzebowanie górnośląskie, skutkiem czego przewyższają one poziom cen na zagranicznych rynkach zbytu.

Polesie

Z powodu sprzyjającej zimy, wywóz drzewa z lasu jest niemal na ukończeniu. O większe partje drzewa, które z różnych powodów nie zostały jeszcze sprzedane ubiegają się przeważnie kupcy zagraniczni, konkurując ostro między sobą. Producenci krajowi z powodu braku gotówki oraz poparcia ze strony rządu, zadawalniają się kupnem małych partji w gorszych gatunkach.

Ogółem panuje na rynku tutejszym tendencja bardzo zwyżkowa.

Drewno okrągłe

Bloki sosnowe I i II kl.	sh.	52—54
Dłużyce tartaczne I — III	sh.	21—23
„ tart. wyborowe przec.		

dług. 11 m. Φ ck. od 26 cm. zł.	60.—
Kopalniaki sosnowe w dłużyc. dol.	3.—3.25
Słupy telegraficzne eksport. sh.	24—25
Olcha fornirowa I kl. sh.	38—40
„ „ I — IV kl. sh.	25
Osika I — II kl. eksp. sh.	30
Dębina: Bloki dębowe sh.	£ 8.10—9.—
Kloce dębowe tartacz. od 23 cm. w.c.k. bez prawa brakow.	£ 2.10—3.—
Ceny franco wagon stacja załadowania za m ³	

Materiały tarte

Deski sosnowe stolarskie w blokach	zł.	165—170.—
„ „ boczne bez sęków (astreine Seiten)	zł.	180—192.—
„ „ obrzynane grub. 5/4 i 6/4	zł.	100—110.—
„ „ obrzynane grub. 3/4 i 4/4	zł.	80—85

Ceny franco wagon stacja załadowania za 1 m'
Tendencja na materiały tarte bardzo zwyżkowa.

Olszowe dykty klejone

Gatunek „B”	£	12.—
„ „BB”	„	10.10
„ „BBB”	„	8.—

w grubościach od 3—8 mm. duże wymiary. Ceny za m' fob Gdańsk. Zapotrzebowanie duże zwłaszcza na gatunek „BBB”. Jedna z tutejszych nowych fabryk otrzymała większe zamówienie na dykty w gatunku „BBB” po cenie £ 8,5.—fob Gdańsk, z dostawą na kwiecień i maj.

Dykty w grubościach od 9 — 40 mm. mniej więcej o 10—15% drożej.

Ostatnie notowania na deski dębowe pół miękkiej jakości:

Deski luźne (lose Ware) z DB. 25 cm. DL. 3.50 m. grub. 26 mm.	£.	3.15.—
Deski dębowe w blokach grub. 26 mm. DB. 26/28 cm. DL. 3 20 — 3.50 m. I i II klasy	£.	5.
Deski dębowe w blokach grub. 26, 30 i 40 mm. DB. 28/30 cm. DL. 3.50 m. I i II klasy	£.	6.10.—
Deski dębowe w blokach grub. 26,40,52 mm. DB. 35/36 cm. DL. 3.50 m. I i II klasy	£.	7.15.—
Deski dębowe obrzynane niesortowane t. zw. U/s dł. od 5 stóp, szer. od 5”	£.	4.10
Deski dębowe towar paryski (Pariser Ware) I i II kl. długi. od 5 stóp z DL. 8—9 stóp, szer. od—8”	DB. 8—9”	£. 7.10.—

Ceny powyższe rozumieją się franco wagon Gdańsk.

Spółdzielnia Leśników

WARSZAWA, NOWY-SWIAT 36, TEL. 230-75

Poleca: Narzędzia i przybory techniczno-leśne. Narzędzia i przybory tartaczne. Materiały do budowy kolejek (śruby, złącza, haki, szyny). Smary i oleje tartaczne. Literaturę z zakresu użytkowania lasu. CENNIKI I OFERTY NA ŻĄDANIE

Od kilku dni wzrasta cena na kopalniaki, pozawierano większe tranzakcje w okolicy Łunińca, Mańkowicz i Baranowicz po cenie dol. 3,60 za m³, dostawa do końca b. r.

Firma Goldberg zakupiła partję osiki dla Pol. Monopolu Zapalczanego po cenie sh. 30.— franco wagon st. Mańkowicze.

Jak ważną rolę odgrywa Polesie w eksporcie drzewa polskiego za granicę, świadczy fakt, że od listopada ub. r. przechodzi dziennie przez stację Pińsk od 150—170 wagonów naładowanych materiałami drzewnymi, przeznaczonemi na eksport. Z tej ilości jest około 10% materiału tartego sosnowego i dębowego, resztę zaś stanowią w pierwszym rzędzie olcha i dąb, potem bloki sosnowe oraz materiał budulcowy. Ze stacji Pińsk ładuje się przeciętnie 15—20 wagonów dziennie również na eksport, z czego 70% stanowi materiał okrągły t. j. olcha i dąb, resztę zaś materiał sosnowy tarty.

Firma Schwarzwald ze Lwowa zakupiła w okolicy Pińska partję klonu płacąc za kloce bezsęczne dług. od 3 metrów i więcej, Φ w c. k. od 23 cm., cenę 28 sh. franco wagon stacja załadowcza.

Firma Schwarzmann z Gdańska zakupiła partję kłoców dębowych bezsęcznych od 30 cm. w c. k. po cenie dol. 15 za m³, oraz partję kłoców dębowych tartacznych grubości od 25 cm. w c. k. po cenie dol. 10 za m³. Ceny powyższe rozumieją się franco wagon Pińsk.

Firma Abram Choroszczański zakupiła od Pana Fordona z Grodna około 1500 m³ kłoców dębowych w tem około 15% bloków bezsęcznych od 30 cm. w c. k., reszta zaś od 26 cm. w c. k., długości od 3 metrów i więcej, bez prawa brakowania — cena dol. 9 za m³ loco tartak Pińsk.

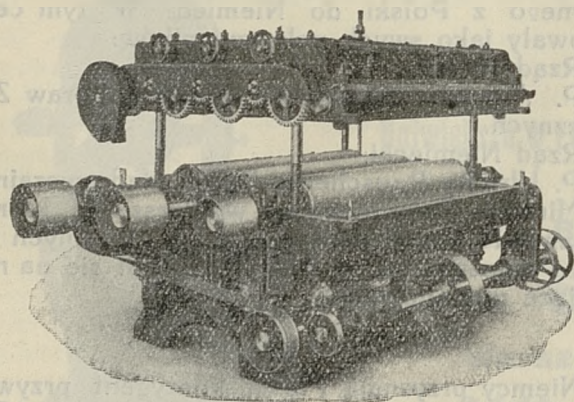
Sprzedaje się niewielka,
kompletnie urządzona
fabryka wyrobów drzewnych

w Nakle n/Notecią. Budynki murowane Prócz szeregu maszyn do obróbki drzewa, są na miejscu dwa kotły parowe o pow. ogrz. 18 m² i 25 m², silnik parowy około 35 HP i elektryczny, oraz pompy syst. Worthington Duplex i t. p. Maszyny mogą być sprzedane osobno Szczegóły w Towarzystwie Kredytowym Przemysłu Polskiego, Warszawa Jasna 1, codziennie od 10-ej do 2-ej pp. 45

Przed kilku dniami bawiło na Polesiu kilku agentów poważnych firm angielskich celem nawiązania stosunków, ewentualnie zawarcia umów na dostawy. Pomimo ich zabiegów kupcy nasi na proponowane ceny t. j. Ł. 14.— za standart fob Gdańsk nie zgodzili się i do żadnych tranzakcji nie doszło. Poszukiwane były bale 3×8", 3×9" i 3×11".

Jako łącznik pomiędzy eksporterami polskimi a rynkiem rosyjskim, powstało Polskie Towarzystwo Handlu z Rosją „Polros” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, którego celem jest koncentrować kredyty na poparcie eksportu, informować sfery zainteresowane o możliwościach eksportu i t. d. Władze T-wa „Polros” są następujące: Rada Nadzorcza—pp. Oskar Saenger, St. Natanson, Z. Chrzanowski, J. Łempicki, Cz. Klarner, S. Przanowski, St. ks. Lubomirski, St. Ocetkiewicz, J. Landau, A. Wierzbicki, St. Meyer, Fr. Skąpski; Zarząd—O. Saenger, St. Meyer, St. Ocetkiewicz, Fr. Skąpski, J. Landau, S. Przanowski; Dyrekcja—Fr. Skąpski, Michał Kozerski, Józef Kulikowski. Adres Towarzystwa—Warszawa, Świętokrzyska 27.

F-a Simonnet i Parmentier, Bruksela działająca na terenie Polski przez swoje przedstawicielstwo w firmie Przemysł Dębu Wołyńskiego, Warszawa, ul. Ordynacka № 8, została w ostatnim czasie przekształcona na T. A. Siparbois w Brukselli o kapitale 10 milionów franków,

Najwyższa sprawność.
Precyzyjne wykonanie! Najnowsze konstrukcje
RUD. LEONHARDT & Co.

Fabryka Maszyn
LIPSK — PLAGWITZ
ZAŁ. w 1898 r.

Maszyny nasze cieszą się od przeszło 25 lat wszechświatową sławą. Polecamy: wszelkie maszyny do racjonalnej obróbki drzewa; całkowite urządzenia dla nowoczesnych mechan. zakładów stolarskich, fabryk mebli, tartaków i t. p.

D/H. St. ROZENBERG Warszawa,
ul. Towarowa 68. Telef. 132-26 i 49-43.
Kosztorysy i techniczne informacje na żądanie.

W dniu 2 b.m. w godzinach wieczorowych spłonął w Pińsku doszczętnie tartak parowy dwutrakowy własność pp. Żakiewiczów; dzierżawiony przez pp. Finkelstejna i Silberkwiata. Zapasy materiałów drzewnych, nie zostały przez ogień ogarnięte, co zmniejsza wynikłe straty, które według obliczeń wynosić mają około 7—8 tysięcy dolarów.

Firma Joselewicz z Baranowicz, sprzedała firmie Max Hess Basel, około 4000.— m³ bloków sosnowych, Φ w. c. k. od 30 cm. i więcej, dług. od 5 metrów i więcej, po cenie sh. 45 za m³ franco wagon Baranowicze.

Mowsza Szmidt z Pińska sprzedał firmie Max Hess Basel, partję bloków sosnowych Φ w.c.k. od 30 cm. dług. od 5 m. po cenie sh. 45 za m³ franco wagon Pińsk.

F-a Przemysł Dębu Wołyńskiego, Warszawa zakupiła od f-y Związek Nadśluczańskich Przemysłowców 300.000 m³ dębiny I. kl. od 25 cm. wżwyż loco st. Rokitno.

F-ma Sosna-Dąb sprzedała dębinę z Buzaków, obok Kamienia-Koszyrskiego, f-mie Fijałków w Gdańsku.

Duże zainteresowanie towarem tartym.

Poszukiwane bloki sosnowe i dąb fornirowy.

ŁAŃCUCHY

**do gatrów
do transporterów
do samochodów**

Skład specjalny

ROTAX Warszawa, Niecała 1 43

Rynek frachtów morskich

Tendencja w dalszym ciągu słaba, w związku z dużą ilością wolnego tonażu.

Dyle, bale, deski

Z Gdańska	do Londynu	32 sh.
"	" Hull	32 "
"	" Grimsby	32 "
"	" Newcastle	34 "
"	" W. Hartlepool	33 "
"	" Grengemouth	30 "
"	" Manchester	42 "
"	" Liverpool	42 "
"	" Preston	43 "
"	" Garston	45 "
"	" Antwerpji	27—27 ¹ / ₂ sh.
"	" Rotterdamu	16—16 ¹ / ₂ fl. h.
"	" Rouen	30 sh.
"	" Bordeaux	33 "

Kopalniaki

Z Gdańska	do Londynu	29 sh.	za sąż.
"	" Hull	29	" "
"	" Grimsby	29	" "
"	" Newcastle	29	" "
"	" Grengemouth	28	" "
"	" Antwerpji	25	" "
"	" Rotterdamu	17 5	" "
"	" Rouen	30	" "
"	" Bordeaux	34	" "

Podkłady kolejowe

Z Gdańska	do Londynu	10/6	za load
"	" Hul	"	" "
"	" Grimsby	"	" "
"	" Newcastle	"	" "
"	" W. Hartlepool	"	" "
"	" Manchester	13/6	" "
"	" Liverpool	"	" "
"	" Garston	1/4	" "

TARTAK NA POMORZU,

dwutrakowy z bocznicą kolejową, nowoczesnie urządzone, przyjmie wleńsze partje drzewa do przetarcia, po przystępnej cenie. Łask. zgłoszenia do administracji naszego pisma pod Nr. 48.

Układy zawarte między Polską a Niemcami

Wobec częstych zapytań co do dosłownego brzmienia t. zw. prowizorium drzewnego polski niemieckiego wzgl. porozumienia co do stosowania taryf kolejowych dla drewna na czas trwania tego prowizorium, przyłączamy poniżej dosłowne brzmienie odnośnych dokumentów:

Układ w sprawie tymczasowego uregulowania obrotu drzewnego

Ze względu na mające nastąpić ponowne podjęcie rokowań w sprawie traktatu handlowego, Rząd Polski i Niemiecki postanowiły zapoczątkować ponowne nawiązanie uregulowanych stosunków handlowych w ten sposób, iż przedewszystkiem zawarty zostaje następujący Układ w sprawie tymczasowego uregulowania obrotu drzewnego z Polski do Niemiec. W tym celu mianowały jako swych pełnomocników:

Rząd Polski:

P. Augusta Zaleskiego, Ministra Spraw Zagranicznych.

Rząd Niemiecki:

P. Ulricha Rauscher'a, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego w Warszawie, którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące postanowienia:

I.

Niemcy przyznają Polsce kontyngent przywozowy dla drewna tartego (poz. 76 Niemieckiej Taryfy Celnej) w wysokości 1.250.000 metrów sześć-

ciennych, dla którego obecne cło w wysokości 1 marki niemieckiej od centnara podwójnego nie zostanie podwyższone.

Ten kontyngent może być przywieziony do Niemiec w czasie od 1 grudnia 1927 r. do 30 listopada 1928 r. włącznie.

Istnieje zgoda co do tego, iż w ramach niniejszego układu, jako drewno tarte należy rozumieć to drewno, które podpada pod pozycję 76 Niemieckiej Taryfy Celnej, t. j. drewno budowlane i użytkowe, twarde lub miękkie, w kierunku podłużnym piłowane lub w inny sposób przygotowane, nie heblowane.

2.

Polska zobowiązuje się w czasie od 1-go grudnia 1927 r. do dnia 30 listopada 1928 r. włącznie dla kłód i dłuźyc (pozycja 228 punkt 2 a i b, i punkt 3 polskiej taryfy celnej) przy wywozie do Niemiec ustalić cła wywozowe w wysokości następującej:

Kłody i dłuźycy	za 100
a) z drzew iglastych	0,40 złotych
b) z drzew liściastych z wyjątkiem drewna bukowego, osikowego i olszowego.	0,20 „
c) osika nieobrobiona	1,50 „

Jako okrągłaki należy rozumieć drewno, które jest wymienione w pozycji 228 polskiej taryfy celnej wywozowej (punkt 2 a i b), jako też drewno osikowe nie obrobione (punkt 3), jednakże z wyjątkiem drewna olchowego, a mianowicie w następujących wymiarach: drewno iglaste, minimalna długość 3 metry, średnica w cienkim końcu 20 cm. mierzona bez kory, drzewo liściaste minimalna długość 2 metry, średnica w cienkim końcu 20 cm., mierzona bez kory.

Istnieje dalej zgoda co do tego, że należy liczyć 1 mtr sześcienny drewna tartego miękkiego jako równy 600 kilogramom, a 1 metr sześcienny drewna tartego twardego jako równy 800 kilogramom.

3.

Obrót drewnem przewidziany w punktach 1 i 2 odbywa się bez wydawania jakichkolwiek specjalnych pozwoleń i odnośnie do wywozu drewna tartego podlega tylko cbustronnej kontroli rzeczywiście przewiezionych przez granicę ilości. Odnośnie zestawienia będą wzajemnie porówny-

wane po upływie trzech miesięcy. Odchylenia należy we wspólnym porozumieniu wyjaśniać i usuwać.

4.

Przy sposobności porównywania ilości wywożonych zgodnie z punktem 3, strona niemiecka poda jakie ilości polskiego drewna tartego zostały złożone w składach tranzytowych w Niemczech.

O ile te ilości drewna złożone zostały na wyłączne składy tranzytowe, nie będą one zaliczane na poczet przewidzianego w punkcie 1-ym kontyngentu drewna tartego, o ile zaś złożone zostały w mieszanych składach tranzytowych, lub prywatnych składach celnych, będą one zaliczone na rzeczony kontyngent tylko do połowy.

5.

Drewno podpadające pod punkty 1 i 2 będzie w obu krajach traktowane pod każdym względem na zasadzie największego uprzywilejowania. Nie dotyczy to jednak ceł konwencyjnych.

6.

Nadane na polskich stacjach naładunkowych do przewozu do Niemiec drewno należące do gatunków wymienionych w punktach 1 i 2, uważane jest jako będące pochodzenia polskiego. O ile jednak udowodnione będzie, na podstawie świadectw pochodzenia innych krajów, niepolskie pochodzenie, nie nastąpi zaliczenie na poczet kontyngentu drewna tartego przewidzianego w punkcie 1-ym.

7.

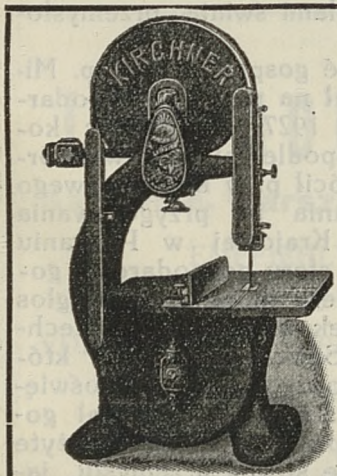
Drewna przewożonego przez Polskę, albo Niemcy nie należy zaliczać na poczet kontyngentu przewidzianego w punkcie 1-ym,

8.

Układ ten nie przesądza w niczem przyszłych postanowień mającego się zawrzeć traktatu handlowego w części dotyczącej postanowień o obrocie drzewem.

9.

Układ niniejszy będzie ratyfikowany i wejdzie w życie względem stosowania postanowień stawek celnych zawartych w punktach 1 i 2

KIRCHNER & Co.

TOW. AKC. w LIPSKU

Największa w Europie fabryka GATRÓW i maszyn do obróbki drzewa.

Wyłączna sprzedaż i składy fabryczne

Biuro Techniczne i Skład Maszyn

BRACIA GOLDLUST

Warszawa, ulica Sienna Nr. 1. Tel. 186-37

Łódź, Aleje Kościuszki Nr. 32. Tel. 994.

z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Co się zaś tyczy reszty punktów z chwilą jego podpisania.

10.

Układ niniejszy został sporządzony w dwóch równobrzmiących egzemplarzach w języku polskim i niemieckim. Oba teksty posiadają tę samą moc.

Porozumienie co do stosowania taryf kolejowych

Koleje Rzeszy Niemieckiej i Polskie Koleje Państwowe ustalają w związku z zawartym między Rządem Niemieckim a Rządem Polskim Układem o tymczasowym uregulowaniu obrotu drzewnego z Polski do Niemiec z dn. 30 listopada 1927 r., z natychmiastową ważnością na przeciąg czasu do 30 listopada 1928—co następuje:

1) Miarodajnymi dla niemieckich i polskich stawek przewozowych, dotyczących obrotu drzewnego z Polski do Niemiec po zawarciu wspomnianego Układu, są taryfy ważne w dniu podpisania niniejszego porozumienia.

2) Koleje Rzeszy Niemieckiej i Polskie Koleje Państwowe mają prawo zmienić taryfy o których mowa w p. 1 tylko w tym wypadku, jeżeli przedsięwzięją ogólną podwyżkę lub obniżkę, albo też reformę taryfy towarowej w obrębie jednej z dwóch zainteresowanych kolei.

Zmiana tych taryf nie może mieć miejsca zanim nie nastąpi zmiana taryf, dotyczących ruchu wewnętrznego i conajwyżej w tym samym stopniu. Zmiana taka winna być zakomunikowana Zarządowi Kolei drugiej strony conajmniej na 6 tygodni przed terminem wejścia jej w życie.

3) Koleje Rzeszy Niemieckiej i Polskie Koleje Państwowe przy ewentualnem dokonaniu w dług p. 2, zmiany stawek przewozowych dla obrotu drzewnego z Polski do Niemiec, przewidzianego Układem z dn. 30 listopada 1927, nie zmieniają stosunku między stawkami dla drewna tartego a także nie dla drewna okrągłego, istniejącego w chwili wejścia w życie niniejszego porozumienia a to na niekorzyść drewna okrągłego na liniach Polskich Kolei Państwowych, zaś na niekorzyść drewna tartego na liniach Kolei Rzeszy Niemieckiej.

4) Wszelkie wątpliwości, mogące powstać w związku z wykonaniem niniejszego porozumienia, będą usuwane w drodze życzliwych zdań rokowań między Kolejami Rzeszy Niemieckiej a Polskimi Kolejami Państwowymi.

WIADOMOŚCI ZWIĄZKOWE

Z Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce

Od dłuższego czasu przy Min. Przem. i Handlu pracuje Komisja Rolna do gromadzenia materiałów do nowej taryfy celnej. Dzięki odpowiednim staraniom Rady Naczelnej Zw. Drzewnych jej przedstawiciel wszedł w skład podkomisji drzewnej tej Komisji. Obecnie w opracowaniu znajduje się nomenklatura taryfy celnej w zakresie materiałów drzewnych i wyrobów z nich, przyczem Rada Naczelna specjalnie opracowuje nomenklaturę grupy wyrobów z drzewa, nomenklatura zaś w grupie drzewa tartego i nieobrobionego została przydzielona przez podkomisję drzewną do opracowania p. dr. W. Babińskiemu jako przedstawicielowi Zw. Właścicieli Lasów. 9 b. m. odbyła się w lokalu Rady Naczelnej wewnętrzna konferencja w tych sprawach.

Rada Naczelna zwróciła się okólnym pismem do wszystkich swoich członków z prośbą o nadesłanie do 20 b.m. przeciętnych cen hurtowych krajowych na materiały drzewne surowe i półobrobione za II półrocze 1926 r. i I półrocze 1927 r. Ceny te posłużą za podstawy do prac, mających na celu ustalenie nowej wysokości stawek celnych w dziale drzewnym.

Dn. 8. b. m. odbyła się konferencja Min. Przem. i Handlu ze sferami drzewnymi w sprawie traktatu handlowego z Niemcami.

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu

Z konferencji p. Ministra Kwiatkowskiego z przedstawicielami przemysłu i handlu. W dniach 22 i 23 lutego odbyła się w Warszawie, o czem obszerniej mówimy na innym miejscu, konferencja p. Ministra Kwiatkowskiego z przedstawicielami świata przemysłowego.

W obszernem ekspozé gospodarczem p. Minister Kwiatkowski wskazał na rozwój gospodarczy Polski w latach 1926 i 1927 przechodząc kolejno wszystkie dziedziny podległej mu wytwórczości. Pan Minister zwrócił przy końcu swego przemówienia uwagę zebrania na przygotowania do Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu 1929 i obesłanie jej przez sfery gospodarcze gorąco zalecił. Na tem samym zebraniu zabrał głos w sprawie Wystawy członek Zarządu Powszechnej Wystawy Krajowej p. Seweryn Samulski, który podziękował p. Ministrowi za słowa, poświęcone wystawie i ze swej strony wystosował gorący apel do zebranych, przedstawiając należyte wystąpienie na wystawie ze strony przemysłu, ja-

KUPUJEMY

STALE WAGONOWO DESKI SOSNOWE
krótkie czyste 3/4" suche, zdrowe, oraz
deski obrzynane 3/4" z małą ilością ma-
łych zdrowych sęków, zdrowe, suche i bez sinizny
Oferty loco Warszawa „GNOM” Sp. Akc. Warszawa,
Zygmuntowska 8. 41

ko rzecz konieczną. Przemysł polski, silnie rozwinięty potrzebuje tylko propagady dla zdobycia szerszych rynków zbytu.

Nie było w Polsce dotychczas sposobności pokazaniu całemu Narodowi Polskiemu produkcji krajowej, stwarza ją właśnie Powszechna Wystawa Krajowa, którą też odpowiednio wykorzystać należy.

Śląsk dla Powszechnej Wystawy Krajowej. W dniu 11 lutego odbyły się w Katowicach obrady Związku Gmin przy bardzo licznych udziale burmistrzów. Delegat PWK. p. gen. Gostomski przedstawił zebrany w krótkim zarysie organizację PWK., ugrupowanie działów, postępy w pracach przygotowawczych—oraz potrzebę rychłych decyzji, które umożliwią otwarcie Wystawy w przewidzianym terminie.

Po przemówieniach pp. dr. Dworzańskiego i Sikorskiego, zebrani przeprowadzili dłuższą dyskusję, ustalając w rezultacie, co następuje:

- 1) wszystkie firmy ślaskie popierać będą akcją pomocniczą dla PWK., traktując konieczne subwencje indywidualnie;
- 2) sprawę pokazu miast i miasteczek oraz budowy pawilonu samorządowego oddają pod rozagę komisji specjalnej.

Zaprojektowano opodatkowanie mieszkańców tych miast i miasteczek, które w budowie reprezentacyjnej na PWK. chcą wziąć udział, uzależniono jednak decyzję ostateczną od opinii Komisji.

Niezmiernie życzliwy nastrój zebranych oraz jasne sprecyzowanie konieczności udziału Śląska w PWK., wypowiedziane przez p. Kuhnerta, Syndyka Związku Gmin, daje wszelkie gwarancje, że odtąd sprawy potoczą się wartkim tempem, a rezultaty działalności Komisji w ciągu 2 tygodni zakomunikowane zostaną Dyrekcji Powszechnej Wystawy Krajowej.

Z literatury fachowej

INŻ. WŁADYSŁAW BARAŃSKI — "KWESTJA DRZEWNA W POLSCE".

Przedmowa Ministra Komunikacji inż. P. Romockiego. Nakład Ministerstwa Komunikacji. Skład Główny Księgarnia Techniczna, Warszawa, ulica Czackiego 3. Str. 196, cena złotych 8.

W ostatnich miesiącach sprawa gospodarki leśnej w Polsce jest przedmiotem bardzo żywej dyskusji na łamach prasy fachowej i codziennej. Przeważa naogół pogląd, że stan lasów polskich i sposoby ich eksploatacji przedstawiają się nader niekorzystnie, co grozi bardzo poważnymi konsekwencjami gospodarczymi na przyszłość. Książka inż. Wł. Barańskiego stanowi pierwsze źródłowe oświetlenie tej sprawy, oparte na obfitych, w przeważnej części jeszcze nieopublikowanych sprawozdaniach i zestawieniach statystycznych, urzędowych. Książka wyświetla tak doniosłe problemy jak zobrazowanie stanu gospodarczego lasów polskich według poszczególnych kategorii własności, ocenę światowego położenia gospodarki leśnej, rozmiary i przyczyny dewastacji lasów w Polsce, ocenę położenia polskiego przemysłu drzewnego, szczegółowe przedstawienie sprawy wewnętrznego spożycia drewna w Polsce, eksportu, perspektywy ilościowego zaniku wywozu drewna z Polski. Przedstawia dalej szczegółowo kierunek i wyniki dotychczasowej polityki państwowej względem lasów i obrotu drzewnego oraz rolę drewna w międzynarodowej polityce gospodarczej Polski. Osobny rozdział poświęcony jest kwestji papierniczej.

W jednym z najbliższych numerów naszego pisma powrócimy do ciekawej tej książki i omówimy szczegółowo tematy w niej poruszone.

LEO GOLDSTEIN

Katowice, Warszawska 28, tel. 206

EMPFIEHLT SICH ZUM

EIN-UND VERKAUF

VON RUNDHOLZ, GRUBENHOLZ UND WEICHEM SCHNITTMATERIAL

35

A. MERCIER

FABRYKA DYKT KLEJONYCH

PRZEMYSŁ DRZEWNY

PIŃSK, WODOCIĄGOWA Nr. 1.

Dykty olszowe w grubość. od 3—40 mm.

Wymiary ca. 200 x 158 cm.

43

SPÓŁKA AKCYJNA
DRZEWNEGO PRZEMYSŁU, HANDLU i EKSPORTU

„TRAK“

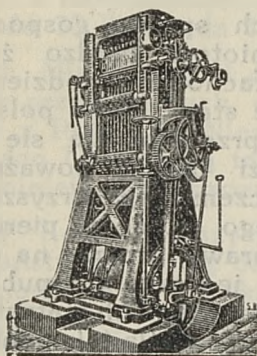
Eksploatacja i handel drzewny

ZARZĄD:

WARSZAWA, MAZOWIECKA 11 m. 12

Telefon: 91-89. Skrót teleg.: TRAK WARSZAWA

43

Tartaki, Beczkarnie i Wełniarki fabryki

F. W. HOFMANN we Wrocławiu

polecają przedstawiciele

Inż. Karol i Leon B-cia BRZOSKA

Biuro techniczne Warszawa, Widok 21. Tel 2-89

40

ZYGMUNT HELLER

**Sp. Akc. dla Handlu
i Przemysłu Leśnego**

WARSZAWA

Aleje Jerozolimskie Nr. 39, :: Telefon 299-53

29